ΕΚΤΑΚΤΟΝ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΤΟΥ ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ,

ΒΡΕΤΤΑΝΙΚΟΥ ΑΣΤΕΡΟΣ

ΕΒΔΟΜΟΝ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Πολλοῦ γε χρυσοῦ καὶ πλούτου κρείσσων Πάτρα
(ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ).

Ἀφίχθη νομίζομεν ἡ ἐποχὴ, καθ' ἣν οἱαδήποτε καὶ ἂν ᾖ ἡ ἑλληνικὴ κυβέρνησις ὀφείλει νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν προσδοκοῦσαν μόνην παρὰ τῆς διπλωματίας κενὴν μακαριότητα (Chateaux en Espagne) προχωρήσῃ δὲ διὰ τοῦ μόνου πρακτικοῦ τρόπου πρὸς τὴν λύσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ ζητήματος, ἢ ἀξιοπρεπῶς τοῦτο ἐγκαταλείψῃ ἐκκρεμὲς ἄνευ πλειόνων διπλωματικῶν δαπανῶν, ἄνευ μείζονος ἐθνικῆς ταπεινώσεως μέχρις ὅτου διὰ τῶν ὅπλων ἐν ἁρμοδίῳ χρόνῳ λάβῃ κατοχὴν τῆς Ἠπειροθεσσαλίας, ἄν αἱ διακηρυττόμεναι οἰκονομίαι ποτὲ ἐπιτρέψωσι τὰς πολεμικὰς ἡμῶν παρασκευὰς πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον.

Ὡς πολλάκις ἐξεφράσθημεν τὸ ζήτημα καθ' ὁλοκληρίαν ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς θελήσεως τοῦ Σουλτάνου, ἡ δὲ θέλησις τοῦ Σουλτάνου, ἐξ ὅσων ἔγνωμεν κατὰ τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει διαμονὴν ἡμῶν, οὔτε παρά τινων τῶν μεγάλων Δυνάμεων δύναται νὰ παραβιασθῇ, οὔτε ἐκ τῶν ἡμετέρων ἀπαιτήσεων καὶ ἐννομολεσχιῶν δύναται νὰ ἐκστραγγισθῇ, ὅπως ἡμεῖς ἐπιθυμοῦμεν. Οὐδεμία Δύναμις θὰ σύρῃ τὸ ξίφος ὑπὲρ ἡμῶν, οὐδέποτε δὲ ὁ Σουλτάνος θὰ ταπεινωθῇ νὰ παραχωρήσῃ γαίας ἐκτενεῖς, ὡς τὰς ἐν εὐχῇ μνημονευθείσας παρὰ τοῦ Βερολινείου Συνεδρίου, πρὸς τοὺς ὡς ἐκσπόνδους Ἰουδαίους ἐπαιτοῦντας, θρηνοῦντας καὶ παιδαριωδῶς ἀπειλοῦντας πρὸ τοῦ ν' ἀνταλλάξῃ τινὰς πυροβολισμοὺς μετὰ τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος Δυνάμεως, διότι ἔσονται καὶ ἕτεραι γείτονες Δυνάμεις ἐν τῷ φανερῷ ἢ κρύφα εὐφραινόμεναι διὰ τὸν ἄνευ ἐπεμβάσεως κίνδυνον τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Ἑλλάδος.

Καὶ ἐκ πληροφοριῶν ἰδιαιτέρων ἐκ Λονδίνου τὰς ὁποίας ἔχομεν, καὶ ἐκ τοῦ ὅλου τοῦ νῦν κατασβεσθέντος πρίσματος τοῦ Ἀνατολικοῦ ζητήματος ἐκτὸς τῆς μόνης καὶ μιᾶς ἔτι φεγγούσης πλευρᾶς του, ἐν ᾗ ἕκαστος ῥᾳδίως ὁρᾷ τὴν προβαίνουσαν λύσιν, βεβαιούμεθα ὅτι ἡ λύσις δὲν εἶναι μακράν. Ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις πιέζει τὴν Ὑ. Πύλην νὰ ποιήσῃ γοργὰς καὶ ταχείας μεταρρυθμίσεις ἐν Μ. Ἀσίᾳ. Ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει πρεσβευτὴς αὐτῆς ὁτὲ μὲν ἀπειλητικὸς, ὁτὲ δὲ ἀπαιτητικὸς, ὁτὲ δὲ διὰ θεατρικῶν ἐκβομβήσεων δεινολογούμενος ὡς πρωτόσχολος διὰ τὰ ἐλάχιστα πράγματα καὶ διὰ ξένας φροντίδας, πότε χολιάζων σιγῶν καὶ παύων πάντα ἦχον, πότε θωπεύων πανηγυρικώτερον ὅπως μὴ θραύσῃ τὴν τελευταίαν χορδὴν τοῦ Ἠχείου του παίζει ἐν Ἀνατολῇ ἓν πρόσωπον, ἐφ' οὗ δὲ, εἶναι δύσκολον ν' ἀναγνώσῃ τις τοὺς στοχασμοὺς τοῦ κόμητος Βήκονσφιλδ, οἵτινες βεβαίως πρὸ καιροῦ ἤθελον ἔλθει εἰς φῶς, ἂν αἱ νέαι Βουλευτικαὶ ἐν Ἀγγλίᾳ ἐκλογαὶ δὲν ἐπρόκειτο νὰ ἀποφασίσουν τὴν στερέωσιν ἢ μὴ στερέωσίν του ἐν τῇ ἕξουσίᾳ. Ἂν ὁ λόρδος Βήκονσφιλδ ἔμενε πανίσχυρος θὰ ἐπραγματοποιεῖτο ἀναιμάκτως τὸ μέγα σχέδιόν του, δι' οὗ ἐζήτησε καὶ ἔλαβε τὴν Κύπρον· δηλ. ἤθελε προβῇ ὁ ἴδιος εἰς τὰς μεταρρυθμίσεις τῆς Μ. Ἀσίας διά τε τὴν εὐημερίαν τῶν ὑπηκόων τῆς Ὑ. Πύλης καὶ τὴν πρὸς τὴν Ἰνδικὴν διευκόλυνσιν τῆς Ἀγγλίας. Ὅπως δὲ προβῇ εἶναι ἀνάγκη νὰ ἱδρύσῃ ἐν μικρᾷ Ἀσίᾳ Ἀγγλικὴν Κυβέρνησιν καὶ λάβῃ κατοχὴν τῆς Μεσοποταμίας ἀξίας τριῶν Τουρκικῶν Αὐτοκρατοριῶν, ὅπως δὲ προβῇ εἰς τὸ μέτρον τοῦτο βεβαίως ἤθελε κλείσῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὴν Ῥωσσίαν καὶ Αὐστρίαν διὰ τὸ μέρος τὸ καλούμενον Εὐρωπαϊκὴ Τουρκία ἐπιτρέπουσα, ὡς εἰς ἄλλο Βυζάντιον, τοὺς Σουλτάνους ἐν Κωνσταντινουπόλει. Τοιαῦται εἶναι αἱ ἐξ Ἀγγλίας πληροφορίαι ἡμῶν ἐκ πηγῶν λίαν προσεγγιζουσῶν ταῖς αὐθεντικαῖς. Ἂν τοιοῦτον κατεστρώθη τῷ ὄντι σχέδιον διὰ τὴν προσεγγίζουσαν λύσιν τοῦ Ἀνατολικοῦ ζητήματος ἀμφιβάλλομεν ἂν οἱ φιλελεύθεροι ἐπανερχόμενοι ἐν τῇ ἐξουσίᾳ ἤθελον χάριν τῆς Ἑλλάδος, ἢ Τουρκίας τὸ ἐγκαταλείψει.

Δὲν ἐναπομένει ἄρα τῇ Ἑλλάδι ἢ νὰ ζητήσῃ διὰ καταλλήλων τρόπων νὰ κερδίσῃ τὴν καρδίαν τοῦ Σουλτάνου, τὸ ὁποῖον διὰ τοῦ κοινοῦ συμφέροντος δύναται νὰ κάμῃ ἢ ἐφοπλισθῇ μέχρις ὀδόντων, ὅπως εἰς τὴν πρώτην Βουλγαρικὴν κατὰ τῆς Πύλης ἀπαίτησιν λάβῃ κατοχὴν τῆς Ἠπειροθεσσαλίας καὶ τότε πέριξ αὐτῆς συνασπίσῃ τὴν μερίδα τοῦ δούλου Ἑλληνισμοῦ καὶ διασώσῃ εἰ δυνατὸν τοῦτον καὶ ἑαυτὴν ἐκ τοῦ ἐπιμένοντος διὰ τὴν νίκην Πανσλαβισμοῦ.

Τὰ διασκεδάζοντα εἰς τὰ καφφενεῖα μὲ τὸ δόμινον καὶ τὰ χαρτία σμήνη τῶν Ἀθηναίων ὀφείλουσιν, ἂν ῥανὶς ἔμεινε πλέον εἰς τὰς φλέβας των Ἑλληνικοῦ αἵματος, νὰ θέσωσιν μακρὰν τῆς τραπέζης τὰ παίγνια ταῦτα καὶ ἐγερθέντες ἀπαιτήσωσι τὸν ὁπλισμὸν τοῦ κράτους καὶ ποιήσωσι γνωστὸν τὸν κίνδυνον εἰς πᾶσαν πόλιν καὶ χωρίον του. Ἂς ἐνθυμηθῇ ἕκαστος πολίτης, ἂς ἐνθυμηθῇ ὁ τύπος, ἂν σκιὰ τύπου πατριωτικοῦ ἐνυπάρχῃ ἔτι ἐν τῇ πρωτευούσῃ, ὅτι πᾶς δύναται νὰ χρησιμεύσῃ καὶ αὐτὸς ὁ ἐλάχιστος ἄνθρωπος ὡς δημοφελὴς καὶ δημοσόος, ἅμα μετὰ τόλμης καὶ περιφρονήσεως ὄπισθεν ἐγκαταλιμπάνων τοὺς φιλειρηνικοὺς δημοτέρπας ὡς ἀληθὴς ἀνὴρ, ὡς Ἕλλην μὲ στῆθος καὶ πῦρ ἐλευθερίας καταβοήσῃ τοὺς ἐν καιρῷ κινδύνου λόγους τῶν ἀρχαίων ἁρματωλῶν μας «εἰς τ' ἅρματα ἀδέρφια».

Ἂν πάντα ταῦτα τὰ σμήνη πολιτῶν καὶ στρατιωτικῶν ἅπαξ ἐξέλθωσιν ἐκ τῶν καφφενείων εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ ἑνωθῶσιν εἰς ἓν καταβοῶν σῶμα, διότι παντες νῦν γνωρίζουσι περὶ τίνος πρόκειται, διότι πάντων ὁ στοχασμὸς συγκεντροῦται ἐν τῇ φοβερᾷ αὐτῇ θυέλλῃ τῶν ἐθνικοτήτων τῆς Τουρκίας εἰς ἓν καὶ μόνον σημεῖον δηλ. τὴν διάσωσιν τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἂν πάντα ταῦτα λέγω, ἐξέλθωσιν ὡς ἓν πυκνὸν νέφος ἐκ τῶν καφφενείων, ἐν οἷς σήμερον ἐμπνέουσιν οἶκτον διὰ τῆς ὀλιγωρίας των, θέλουσι διὰ τῆς συγκεντρώσεώς των μόνης ἐπιβάλλει φόβον, θέλησιν καὶ ἀπόφασιν πρὸς τοὺς ἀμφιδόξους, ἀμφιρρέποντας καὶ τετυφλωμένους ἐκ τῶν προσωπικῶν αὐτῶν παθῶν καὶ συμφερόντων Βουλευτὰς, τοὺς μὴ βλέποντας οὔτε τὸ μόρσιμον ἦμαρ, οὔτε τὸν πρὸ ποδῶν των διαγλαφόμενον παρὰ τῶν ἐχθρῶν τῆς Ἑλλάδος βαθύτατον τάφον τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Σ. Ξ.

Η ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ

Ὁ Αὐτοκράτωρ τῆς Ῥωσσίας ἐδωρήσατο πρὸς τὸν ἡγεμόνα τῆς Βουλγαρίας 40,000 ὅπλα ὀπισθογεμῆ τοῦ συνταγματάρχου Μπερντὰν καὶ 50 πυροβόλα τοῦ Κρουπ τουτέστι ὀκτὼ κανονιοστοιχίας. Εἰς ἐποχὴν γενικοῦ τῶν λαῶν ἐφοπλισμοῦ πρὸς διατήρησιν τῆς εἰρήνης ἡ Βουλγαρία διατί ἐφοδιάζεται διὰ τοιούτου ἀριθμοῦ ὅπλων ἂν αὕτη δὲν ἐδημιουργεῖτο ὅπως ἡ πρώτη ὁπλισθῇ διὰ τὴν προσεγγίζουσαν λύσιν τοῦ Ἀνατολικοῦ ζητήματος. Ἡ Ἑλλὰς ἂς καθεύδει. Οἱ πρωθυπουργοί της ἂς κατατρώγωνται μεταξύ των, ὁ λαὸς ἂς διασκεδάζῃ μὲ τούτους ὁ στρατὸς ἂς παλινῳδεῖ μεταξὺ προβιβασμῶν καὶ διαλύσεως, καὶ ἡ ὥρα δὲν εἶναι μακρὰν ὅτε αἱ ἀραὶ κατὰ τῶν αἰτίων τοῦ μέλανος μέλλοντος θὰ πληρώσουν καὶ τῶν μικρῶν παιδίων τὰ στόματα. Σ. Ξ.

ΠΕΡΙ ΜΟΝΟΠΩΛΙΟΥ ΤΗΣ ΣΤΑΦΙΔΟΣ

Συνεπεῖς εἰς ὅσας ἐδώκαμεν περὶ τοῦ μονοπωλείου τοῦ σταφιδοκαρποῦ πληροφορίας ἐν τῷ παρελθόντι παραρτήματι προσθέτομεν καὶ τὰς ἑπομένας αὐθεντικὰς λεπτομερείας, ἅστινας ἐλάβομεν μετὰ τὴν ἔκδοσίν του. Αὗται δὲ ἀρκούντως καταδεικνύουσιν ὅτι ἡμεῖς τὰ πάντα ὑπετιμήσαμεν. Οἱ ὑπολογισμοὶ ἡμῶν ἐβασίσθησαν ἐπὶ 90000 τόνων σταφιδοκαρποῦ, ἐνῷ τοῦ παρελθόντος ἔτους, ὡς ὁ ἑπόμενος αὐθεντικὸς πίναξ παρουσιάζει, τὸ ἐξαχθὲν ποσὸν τῆς ἐσοδείας ἦτο 217,516,426 λίτρας μὴ ὑπολογιζομένου τοῦ ποσοῦ τῶν 4,000,000 λιτρῶν τῆς ἐσωτερικῆς ἀναλώσεως ἐν τῇ οἰνοποιίᾳ· ἄρα ἔχομεν 108,758 τόνους ἀντὶ 90000, τουτέστι 18,758 τόνους περισσότερον, οἵτινες πρὸς 25 λίρας καθαρὸν κέρδος δίδουσι 468,125 λίρας στερλίνας ἤτοι 11,703,125 φράγκα περισσότερον ἢ ὅ,τι ὑπελογίσαμεν ἅτινα ἡ κυβέρνησις δύναται νὰ διαθέσῃ ὑπὲρ τῶν κτηματιῶν καὶ τοῦ Ἀγγλικοῦ Λαοῦ. Ἐκτὸς τούτου ἡμεῖς ἐθέσαμεν δι' ἔξοδα τῆς μεταφορᾶς, φορτώσεως, βαρελίων, φορτιγίδων κτλ. περίπου λίρας στερλίνας 4, ἅτινα νῦν εὑρίσκομεν ὅτι δὲν εἶναι ἢ μόνον μόνον 1 1]2 λίρα κατὰ τόνον, ἔχομεν ἄρα ἕτερα 12 τάλληρα τὸν τόνον, ἅτινα δύνανται νὰ διατεθῶσιν ἐπίσης ὑπὲρ τῶν κτηματιῶν.

Εἰς τὰ πεφωτισμένα ἐλεύθερα κράτη ὁσάκις οἰκονομικὸν ζήτημα ἐπασχολεῖ ἓν τούτων προτείνονται παντὸς εἴδους θεραπεῖαι καὶ συζητοῦνται, ἐκ δὲ τῶν συζητήσεων εὑρίσκεται ἥ τε ἀλήθεια καὶ ἡ πρακτικὴ θεραπεία. Προσδοκῶμεν συζήτησιν τοῦ ἡμετέρου σχεδίου, διότι ὡς δύναται νὰ φαίνηται ἀκατόρθωτον πρὸς τοὺς μὴ τολμῶντας νὰ τὸ συλλάβωσι καὶ τοὺς ἀγνοοῦντας τὰ τῆς Ἀγγλίας καὶ αὖθις ὑποστηριζομεν διὰ τοῦ E. pursimuove ὅτι καὶ πρακτικὸν εἶναι καὶ τὸ ἐπαναλαμβάνομεν μία bagatelle. Ταῦτα ἐπὶ τοῦ παρόντος. Σ. Ξ.

Κατάστασις τοῦ ἐκ τῆς ἐσοδείας τοῦ ἔτους 1878 ἐξαχθέντος σταριδοκαρποῦ μέχρι τέλους τοῦ μηνὸς Ἰουνίου 1879.

Πατρῶν	Κορινθίας	Αἰγιαλείας	Ναυπακτίας	Μεσολογγίου	Ὀλυμπίας	Ἠλείας	Τριφυλίας	Μεσσηνίας	Πυλίας	Ναυπλίας καὶ Ἄργους	Δωρίδος	Γυθείου	Κεφαλληνίας	Ζακύνθου	Ἰθάκης	Λευκάδος	Χαλκίδος	Ὁλικὸν ποσὸν
Ἐπαρχίαι ἐξ ὧν παρήχθη																		
Λίτραι	Λίτραι	Λίτραι	Λίτραι	Λίτραι	Λίτραι	Λ ίτραι	Λίτραι	Λίτραι	Λίτραι	Λίτραι	Λίτραι	Λίτραι	Λίτραι	Λίτραι	Λίτραι	Λίτραι	Λίτραι	Λίτραι
20,700,263	13,636,797	17,351,283	469,940	9,756,538	7,545,794	44,591,322	30,285,810	21,496,643	12,982,522	1,731,852	54,526	24,189,028	13,887,919	370,885	2,489,705	10,461	217,516,426.	

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΣΙΔΗΡΟΥΧΩΝ ΜΕΤΑΛΛΕΙΩΝ ΣΕΡΙΦΟΥ

ΚΑΙ

ΤΩΝ ΒΑΣΙΛ. ΕΛΛΗΝ. ΚΑΜΙΝΩΝ ΕΝ ΑΓΓΛΙΑ:

ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΞΕΝΟΥ

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΝ.

(Συνέχεια ἴδε προηγ. Παράρτημα Βρετ. Ἀστέρος)

Η ΑΦΙΞΙΣ ΤΟΥ ΘΕΩΔΟΡΟΥ ΤΟΥΒΙΝΗ

καὶ δεύτερον Λάκτισμα μεγάλων κερδῶν.

Τὴν 19ην Ἀπριλίου, ὡς εἶπον, ἀνεχώρησα διὰ Λονδῖνον καὶ Παρισίους· Τὴν ἐπούριον τῆς ἀφίξεώς μου ἐν τῇ πρωτευούσῃ ἐπεσκέφθην τοὺς κ. Τουβίνη. Ἦτο ἐκεῖ ὁ κ. Φραγκίσκος Βρατζιώτης, ὅστις πρό τινων ἡμερῶν, ἐπιστρέφων ἐξ Ἀμερικῆς, ἔγραφεν ἐκ Παρισίων πρὸς τὸν πάσχοντα Βικέντιον εἰς Νεοκάσλ, *νὰ κάμῃ καρδιὰ, διότι εἰς ὀλίγας ἡμέρας προσθάκει εἰς Νιοκάσλ νὰ διοργανώσῃ τὰ ἐργοστάσια.* Ὁ κ. Βικέντιος κατὰ τὰς ὥρας τῶν νευρικῶν του παθήσεων μὲ εἶχεν ἀναγνώσει τὴν ἐπιστολήν. Μείζονα ἄλλην κωμῳδίαν δοκησισόφων ὁ κόσμος οὐδέποτε εἶδεν. Ἐκ θείου πνεύματος σήμερον βέβαια, οὔτε ἡ πεῖρα, οὔτε αἱ μαθηματικαὶ καὶ ἐπιστημονικαὶ γνώσεις ἐπιφωτίζου τοὺς θνητούς. Ἡ ἐποχὴ τῶν προφητῶν καὶ Ἀποστόλων ᾤχετο ἀπιοῦσα πρὸ αἰώνων, ἄρα ὅ,τι ὁ κ. Φραγκίσκος ὠνόμαζεν ὀργανισμὸν μηδὲν ἄλλο ἦτο ἢ μεγαλειτέρα χαλάρωσις. Ὁ Ἡρακλῆς Τουβίνης μὲ ἀπέτρεψε νὰ ὑπάγω εἰς Παρισίους, διότι εἶχε τηλεγράφημα τοῦ Θεοδώρου, ὅτι ἀνεχώρει δι' Ἀγγλίαν, μὲ παρεκίνησε δὲ νὰ ἐπιστρέψω εἰς Νιοκάσλ ὑποσχεθείς μοι δι' ὅρκων νὰ ὁμιλήσῃ μετὰ τοῦ Θεοδώρου περὶ τῆς ἀξιοπρεποῦς ἐγκαταστάσεώς μου εἰς τὰ ἐργοστάσια. Ὁ κ. Φραγκίσκος ἀνεχώρησε τὴν 12 τοῦ Ἀπριλίου, ἐγὼ τὸν ἠκολούθησα μετὰ τέσσαρας ἡμέρας. Τὴν 18ην τέλος ἀφίχθη ἐκεῖ ὁ Θεόδωρος Τουβίνης περὶ τὸ μεσονύκτιον. Ὁν ὑπεδέχθημεν εἰς τὸν σταθμὸν τοῦ σιδηροδρόμου. Ὅτε μετέβημεν εἰς τὰ δωμάτια ἡμῶν, ὁ κ. οὗτος, ὅστις ἐφέρετο πρός με *ψυχρῶς φιλοφρόνως*, ὡς λέγουσι οἱ Ἄγγλοι, μὲ λέγει.

— Δὲν ἔπρεπε νὰ φέρῃς accusations κατὰ τῶν ἀνθρώπων μου· ὁ εἰς πρέπει νὰ κρύπτῃ τὰ λάθη τοῦ ἑτέρου... Γνωρίζω ποῦ τελειώνουν τὰ πράγματα ταῦτα.

— Ὀρείλω νὰ ἐκτελέσω τὸ χρέος μου πιστῶς πρὸς ἐκείνους, οὓς ἀντιπροσωπεύω, κ. Τουβίνη, ὡς καὶ πρὸς ἐμὲ αὐτόν, ἀπεκρίθην. Αἱ συζητήσεις ἤρξαντο νὰ γίνωνται ζωηρότεραι. Παρετήρησα ὅτι, ἀγνοῶν τὰ διατρέξαντα, ἀντὶ νὰ μ' εὐχαριστήσῃ ἦτο προδιατεθειμένος νὰ μ' ἐπιπλήξῃ,

— Μὲ εἶπες ὅτι ἐχρειάζοντο διὰ τὴν ἐπιχείρησιν ταύτην μόνον 24,000 λίρας, ὅταν μ' ἔβαλες εἰς τὴν δουλειὰν αὐτὴν καὶ μέχρι σήμερον ἐξωδεύσαμεν 40,000.

— Πρέπει νὰ αἰτιᾶσαι, κ. Τουβίνη, τοὺς ἀνθρώπους σου διὰ τοῦτο καὶ ὄχι ἐμέ... Τοὐναντίον πρὸς ἐμὲ ὀφεῖλεις εὐγνωμοσύνην, διότι δὶς διέσωσα τὴν ἐπιχείρησιν ἀπὸ τὴν καταστροφήν· ἐκτὸς τούτου, ἐντὸς τῶν 40,000 λιρῶν εἶναι ἡ ἀξία τῶν 3,000 τόνων σιδήρου, ὃν ἔχομεν ἀπώλητον· δηλ. 18,000 λίραι πρὸς ἓξ λίρας ὁ τόνος. Ἐὰν πρὸ δέκα ἑβδομάδων ἦσο ἐδῶ νὰ ὑπογράψῃς ἓν συμβόλαιον πρὸς ἑπτὰ λίρας τὸν τόνον ἀντὶ 40,000 ἠθέλετε ἔχει ὀλιγώτερον τῶν 24,000 κεφάλαιον ἐντὸς τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ πρὶν ἐξαμηνίας οὐδ' ὀβολόν... Τὰ χρήματα τοῦ σιδήρου δὲν ἐγάθησαν.

— Ὄχι! δόξα σοι ὁ Θεός... Καλὸ καὶ τοῦτο! ἀπεκρίθη οὗτος. Ἀλλὰ διατί δὲν ἐπωλήθη ὁ σίδηρος! Τίς εἶναι ἡ αἰτία ὅπου δὲν ἐπωλήθη... Διατὶ δὲν πωλοῦμεν;... προσέθεσεν ὡς ἄνθρωπος μὴ γνωρίζων τὰ διατρέχοντα.

— Διατὶ δὲν πωλοῦμεν; Διότι ἐπερμείναμεν ὑμᾶς ἐντὸς μιᾶς ἑβδομάδος ὅπως ὑπογράψητε... Τώρα ὁ σίδηρος ὑπετιμήθη καὶ οὐδεὶς δίδει τὰς λίρας ἑπτά.

Ἦσαν δύο ὧραι μετὰ τὸ μεσονύκτιον. Μετὰ διαφόρους δ' ἄλλας ομιλίας ἀπεσύρθημεν εἰς τὰς κλίνας ἡμῶν. Τὴν ἐπούριον, Κυριακὴν, 19 Ἀπριλίου ὁ Θ. Τουβίνης ἠγέρθη ἐνωρὶς καὶ ἐξῆλθεν. Ἐωθινὸς κἀγὼ ἠρώτησα τὴν ὑπηρέτριαν ἂν εἶδε τὸν Τουβίνην.

— Ἠρεύνησε ποῦ εἶναι ἡ καθολικὴ ἐκκλησία, ἀπεκρίθη αὕτη, καὶ, ὑποθέτω, διευθύνθη ἐκεῖ.

Μετὰ τὸ πρόγευμα μετέβημεν εἰς τὰ ἐργοστάσια, ἀφοῦ πρῶτον ἐκκλησιάσθη. Ἐδειξα καὶ ἐξήγησα πρὸς τοῦτον τὰ καθέκαστα. Ἦτο ἡ πρώτη φορὰ καθ' ἣν ἔβλεπε τὰς καμίνους. Ἐφαίνετο σύννους καὶ βαρύθυμος. Εὐχαριστημένος καὶ μὴ εὐχαριστημένος. Ὅτε ἐπεστρέψαμεν εἰς τὰ δωμάτια ἡμῶν, μοὶ λέγει.

— Δὲν ὁρῶ τὴν ὀδόνανοικτὴν εἰς τὴν ἐπιχείρησιν ταύτην.

— Κἀγὼ ὁρῶ ταύτην πάρα πολὺ ἀνοικτὴν, ἀπεκρίθην. Πλὴν ἰδοὺ τί τρέχει, Κύριε Τουβίνη. Ὁ νοῦς ὑμῶν εἶναι τεθολωμένος ἐξ ἄλλων ὑποθέσεων καὶ δὲν δύναται καθαρῶς νὰ βλέπῃ τὰ ἡμέτερα.

Ὁ Τουβίνης, ὅστις περιπάτει μὲ τὴν κεφαλὴν νεύουσαν πρὸς τὸ στῆθος, ἐστάθη καὶ, ὑψώνων ὡς κύκνος τὸν λαιμόν, μ' ἐθεώρησεν ἀτενῶς. Ἡ ἀπάντησις δὲν ἤρεσε πρὸς αὐτόν. Δυστυχῶς εἶναι εἷς τῶν κυρίων τῶν ἀρεσκομένων εἰς τὰ θριαμβα, οἵτινες δὲν ἐκτιμῶσι τὸν μισοῦντα ταῦτα καὶ μετὰ θάρρους λέγοντα πρὸς τούτους τὴν ἀλήθειαν.

— Δὲν πωλοῦμεν, δὲν πωλοῦμεν τὸν σίδηρον, προσέθηκε μετὰ μικρόν.

— Εἶπθε σεῖς ὁ αἴτιος... τί νὰ σᾶς κάμω; Δὲν μὲ ἀφῆκεν ὁ Ἡρακλῆς νὰ κλείσω τὸ μέγα συμβόλαιον. Μετεμελήθην πολλάκις, καθότι δὲν ὑπήκουσα εἰς τὰς ἐμπνεύσεις μου, ὅπως λάβω ἐπάνω μου τὴν εὐθύνην καὶ τὸ κλείσω, ἀλλ' ἀφῆκα τὰς περιστάσεις νὰ χαθῶσι.. Καὶ πάλιν, ἂν ὑπάγω εἰς Σχέριλδ, πιθανὸν νὰ προφθάσω νὰ συνάψω αὐτό, εἰ καὶ ἔχαθη τόσῳ πολύτιμος χρόνος καὶ ὁ σίδηρος ὑπετιμήθη, ἀπεκρίθην.

Πήγαινε, πλὴν πρέπει νὰ παραλάβῃς τὸν Νομικόν μαζύ σου, εἶπεν ὁ Τουβίνης.

— Δὲν ἔχω σκοπὸν νὰ περιπατῶ μὲ δεκανεῖς εἰς τὸ πλευρόν μου ἔκραξα. Μέχρι τοῦ νῦν ἔκαμα τὴν δουλειάν μου μόνος μου μὲ τὸν ἐγκέφαλόν μου, τὴν ἱκανότητά μου καὶ τὰς προσωπικάς μου σχέσεις, διὸ δὲν ἔχω σκοπὸν νὰ ὑπάγω ὡς ὕποπτος, παρακολουθούμενος ὑπ' ἄλλων... Ἐκτὸς τούτου, πρὶν προβῶμεν εἰς πωλήσεις, τώρα ὅτε ἀφίχθητε, πρέπει νὰ παύσῃ ἡ κωμῳδία αὕτη καὶ τὰ ἐργοστάσια νὰ ἐπικληθῶσι μὲ τὸ ἀληθὲς ὄνομά των, *Τὰ Βασιλ. Ἑλλην. Ἐργοστάσια*, ὡς διελαμβάνει τὸ συμβόλαιον. Ὅπως δὲ ἀναχαιτίζωνται τὰ ἔξοδα, πρέπει οἱ δύο διευθυνταὶ νὰ συνυπογράφωσιν.

Ὁ Κ. Θ. Τουβίνης ἐξαγριωθεὶς κράζει τότε ὀρμητικῶς.

— Ποτὲ, ποτὲ δὲν θὰ γείνῃ τοῦτο!

— Ποτέ! ἀντέκραξα. Λοιπὸν ποτὲ δὲν θὰ σταθῶ οὔτε μίαν ἡμέραν ἐνταῦθα. Σὲ εὐχαριστῶ διὰ τὸν τρόπον μεθ' οὗ μεταχειρίζεσαι οὓς ἀντιπροσωπεύω καὶ μεθ' οὗ διατηρεῖς τὸν λόγον τῆς τιμῆς σου. Ἐν τούτοις τὸ ζήτημα κατανᾷ περὶ τιμῆς, ὑποληψεως καὶ ἐμπιστοσύνης (trust). Ποτὲ δὲν θὰ ἀνεχθῶ νὰ διαμείνω ἐνταῦθα οὐδὲ στιγμὴν πλέον. Εἶσαι ὁ ἀδικώτερος τῶν ἀνθρώπων. Ἐγὼ ἔστρωσα τὴν τράπεζαν καὶ ὑμεῖς πάντες ἔρχεσθε νὰ τὴν χαρῆτε. Ἀπὸ τοῦδε δὲν ἔχω τὴν ἐλαχίστην ἐμπιστοσύνην πρὸς σέ. Δυστυχὴς ἦτο ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν ἦλθον εἰς συνάφειαν μεθ' ὑμῶν ἐπήρατε ἀπὸ τὰς χεῖρας μου τοὺς σιδηρολίθους, τὰ ἐργοστάσια, μὲ ἐθέσατε νὰ τὰ ὀργανώσω, νὰ σᾶς ἀνοίξω τοὺς ὀρθαλμοὺς καὶ τώρα ζητεῖς νὰ μὲ δώσῃς τὸ λάκτισμα, ὅπως θέσῃς τοὺς ἀνθρώπους σου εἰς τὴν θέσιν μου. Δὲν ἔχω τὴν ἐλαχίστην ἐμπιστοσύνην πρὸς σὲ πλέον Τουβίνη, τὸ ἐπαναλαμβάνω!

— Οἱ λόγοι οὗτοι εἶναι λίαν σκληροί, Ξένε, ἀπεκρίθη ὁ Τουβίνης ὡς ἐμβρόντητος.

— Δυποῦμαι, πλὴν ἡ θέσις μου εἶναι τοιαύτη, ὥστε, ἂν ἤθελον περισσότερον ἐνταῦθα διαμείνει, σὺ ὁ ἴδιος θὰ μὲ καταρρονήσῃς...

— Εἰς τὴν ζωὴν τῆς μητρός μου, ἣν ἔχω ὡς jewel (κειμήλιον), ἣν ἀγαπῶ ὡς τὸ μεγαλείτερον πράγμα εἰς τὸν κόσμον, σοὶ λέγω ὅτι δὲν εἶναι ὅτι δὲν σὲ ἐμπιστεύομαι. Ἐπεθύμουν νὰ ὑπῆργεν ἐπιχείρησις ἀπὸ 10,000 λίρας νὰ σοὶ τὰς δώσω νὰ τὴν κάμῃς σύ, ὅπως σοὶ ἀποδείξω τοῦτο.

— Τουβίνη, δὲν σὲ πιστεύω... Δὲν λέγεις ἀλήθειαν, δὲν πιστεύω πλέον τοὺς λόγους σου ἐντόνως ἀπεκρίθην. Εἶτα προσέθεσα: Μοὶ εἶπεν εἰς Κωνσταντινούπολιν ὁ Μέρτων, προφυλάξου ἀπὸ τὸν Τουβίνην· θὰ σὲ ἀπατήσῃ, ὡς ἠπάτησεν ἐμέ. Τὸ παρατηρῶ νῦν· δὲν ἔχεις εἰς τὴν καρδίαν σου κόκκον δικαιοσύνης, διὸ δὲν ἔμεινεν εἰς τὴν ἰδικήν μου κόκκος ἐμπιστοσύνης.. Σὲ παρακαλῶ νὰ διατάξῃς νὰ μοὶ δοθῶσι τὰ ἔξοδα,

ὅπως ἀναχωρήσω εἰς Ἀθήνας. Πρέπει νὰ μοὶ δοθῶσι κατὰ τὸ συμβόλαιον ταῦτα· διότι ὀφείλω νὰ ὑπάγω ἐκεῖ, νὰ συνδικλεχθῶ προφορικῶς μετὰ τῶν Κυρίων οὓς ἀντιπροσωπεύω. Πρόκειται περὶ τῆς ζωῆς ἢ τοῦ θανάτου τῆς ἐπιχειρήσεως.

Καταπεπτωκμένος ὁ Θεόδωρος Τουβίνης εἰς τὴν σταθερὰν ἀπόφασίν μου ν' ἀναχωρήσω, ἤρξατο νὰ προτείνῃ σχέδιον, δι' οὗ οὔτ' ὁ Φραγκίσκος Βρατζιώτης, οὔτε ἐγὼ νὰ ὑπογράψωμεν τὰ ἐντάλματα τῆς Τραπέζης, ἀλλὰ μόνον ὁ Νομικὸς ὡς Ταμίας, διὸ στρεφεὶς πρὸς τὸν Φραγκίσκον λέγει πρὸς αὐτόν.

— *Ἐν Παρισίοις σὲ ὑπεσχέθην τὴν γενικὴν διεύθυνσιν.* Ἄφες τὴν ὑπογραφὴν εἰς τὸν Νομικὸν σὺ δὲ καὶ ὁ Ξένος θὰ λάβετε ἀπὸ ἕνα κλάδον ἕκαστος.

Ἔξω φρενῶν εἰς τοὺς λόγους τούτους, ἀναγγείλαντας ὅτι τῶν Ἐργοστασίων ἡ τύχη κατήντησεν ἀντικείμενον εὐνοίας Χανουμισῶν Χαρεμίου, καὶ οὐχὶ ἱκανότητος, ἡ δὲ ἐπιτυχία τῆς ἐπιχειρήσεως; λαχεῖον, ἐπέμενα ἔτι μᾶλλον ν' ἀναχωρήσω.

Ὁ Θ. Τουβίνης μετέβη ἐντὸς κοιτῶνι του δακρύων καὶ λελυπημένος. Κἀγὼ ἠσθανόμην βαρυτέραν τὴν καρδίαν. Ἐν τούτοις ἔτερον πρὸς αὐτὸν πολλὴν φιλίαν ἀκόμη διότι, μὲ ὅλας τὰς ἀδυναμίας καὶ παραλόγους ἀπαιτήσεις του, εὗρον αὐτὸν μὲ νοῦν εὐρῆ καὶ μεγαλεπίβουλον μὲ τόλμην μεγάλην εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἀπέραντον ἀντίληψιν. Πλὴν ὀξύφονος, κενοδοξος, δύσπιστος, ἀνεπράσιστος, παράδοξος εἰς τὰς συμπαθείας τῆς καρδίας του, προσκλινὴς εἰς τοὺς κόλακας, ὀλισθηρὸς εἰς τὰς διαπραγματεύσεις, ἀνίκανος εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν λεπτομερειῶν ἑνὸς συμβολαίου, ὅσῳ εὐρύνους εἰς τὴν σύλληψιν τοῦ ὅλου, ἀκατάλληλος εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν προσώπων καὶ ἐυδερέθιστος εἰς τὴν βραδύτητα τῆς ἐπιτυχίας, ὅσῳ εὐάρεστος καὶ εὐγενὴς εἰς τὴν ἰδιαιτέραν συναναστροφὴν, ἐστάθη ἐν τῷ βίῳ του συγχρόνως, ὅτε ἀρχιτέκτων καὶ καταστροφεὺς τῶν ἰδίων του ἔργων. Ἀνεχώρησε διὰ Λονδῖνον τὴν ἰδίαν ἑσπέραν· πρὶν ἀναχωρήσῃ συνηπαντήθημεν εἰς τὸν σιδηροσταθμόν. Διεχωρίσθημεν μᾶλλον φιλιωμένοι. Επανακάμψας εἰς τὰ δωμάτιά μου κατέγραψα πάραυτα ἐν τῷ ἡμερολογίῳ μου τὰς λεπτομερείας τῶν ὁμιλιῶν τῆς ἡμέρας ἐκείνης.

Τὴν ἐπούριον, 20ην Ἀπριλίου, ἡτοιμαζόμην κἀγὼ νὰ ἐγκαταλείψω τὴν Νιοκάσλ, ὅτε ὁ κ. Φραγκίσκος εἰσελθὼν μ' ἐπαρεκάλεσε νὰ μείνω δύο μόνον ἔτι ἡμέρας, ὅπως προτείνῃ σχέδιον πρὸς τὸν Κ. Τουβίνη, ὅπερ, ἱκανοποιοῦν τὴν φιλοτιμίαν μου, θέλει συμβιβάσει τὰ πράγμαπα: μὲ ὑπεσχέθη πρὸς τούτοις νὰ μοὶ ἀναγνώσῃ τὴν πρὸς τὸν Θ. Τουβίνη ἐπιστολήν του, πρὶν ἢ σφραγίσῃ αὐτήν. Τοῦτο καὶ ἐγένετο.

Τὴν 23 ὁ Θ. Τουβίνης ἀπήντησεν εἰς ταύτην φέρων τινὰς τροποποιήσεις, καὶ ἡ ὑπόθεσις ἠγγίζεν εἰς συμβιβασμόν, ὅτε ἡ ἀφιξις τοῦ Θ. Νέγρη ἐγέννησε νέα περισσοτικὰ περιέπλεξε δὲ καὶ αὐθις τὰ πράγματα. Ἡ βιζικὴ αἰτία τοῦ κακοῦ εὑρίσκετο εἰς τὸν περὶ ἰδιοκτησίας ὅρον τοῦ συμβολαίου, τοῦ μεταξὺ τῶν Κ. Τουβίνη καὶ τῆς Μεταλλευτικῆς.

Τὴν 25ην Ἀπριλίου ἠτοιμάσθην ν' ἀναχωρήσω διὰ Σχέφιλδ διὰ τὰς πωλήσεις, ὅτε τηλεγράφημα τοῦ Θ. Τουβίνη προτείνει νὰ μὲ συνοδεύσῃ ὁ Κ. Νομικός. Τοῦτο δὲ ἐγένετο διότι τηλεγράφημα τοῦ Θ. Νέγρη συγχρόνως τὸν εἰδοποίει τὴν δι' Ἀγγλίαν ἐξ Ἀθηνῶν ἀναχώρησίν του.

Βλέπων ὅτι ὁ σκοπὸς τοῦ Θ. Τουβίνη ἦτο νὰ μὲ ὑποχρεώσῃ νὰ φέρω εἰς συνάφειαν τὸν ἐξάδελφόν του μετὰ τῶν ἀγοραστῶν, ὥστε νὰ μὴ ἐξαρτᾶται ὅλως ἀπ' ἐμοῦ, ἀπέρριψα τὴν πρότασιν καὶ ἀνεχώρησα μόνος. Ἀπὸ τῆς 25 μέχρι τῆς 30ης τοῦ Ἀπριλίου διαπραγματευόμην καὶ αὐθις νὰκλείσω συμβόλαιον ἐκ 12,000 τόνων πρὸς λίρας ἑπτὰ τὸν τόνον διὰ δύο ἢ τρία ἔτη μὲ τὴν Ἑταιρίαν Φοίνικος Βέσσιμερ, ἐπὶ συμφωνίᾳ νὰ μὴ πωλῶμεν εἰς ἄλλους εὐνοϊκότερον. Ἔγραψα περὶ τούτου διαφόρους ἐπιστολὰς πρὸς τοὺς Κ. Τουβίνη εἰς Λονδῖνον καὶ πρὸς τὸν Φραγκίσκον Βρατζιώτην εἰς τὰ ἐργοστάσια. Ὁ Κ. Χάμπτων ἦτο ἔτι ἐυδιάθετος εἰς τοῦτο· πλὴν οἱ ἐν Λονδίνῳ κεφαλαιοῦχοι ἀγρὸν ἠγόρασαν, νομιζοντες ὅτι ἡ θέσις τῶν πραγμάτων πάντοτε ἤθελεν εἰσθαι ἡ αὐτή, σπανίως μ' ἔγραφον· ὁ δὲ Φραγκίσκος διὰ τῆς ἐπιστολῆς του τῆς 30ης Ἀπριλίου ἐπαναλαμβάνει. «Ὦ; χθὲς σοὶ ἔγραψα, δὲν »ἤθελον ἀντιτείνει νὰ πωληθῶσι μόνον 5,000 μέχρι »6,000 τόνων σιδήρου ἡμῶν· πλὴν χωρὶς νὰ δεθῶμεν »ἢ περιορισθῶμεν διὰ τὸ ὑπόλοιπον προϊὸν ἡμῶν. Οἱ »Κ. Τουβίνη καὶ ἡ Μεταλλευτικὴ Ἑταιρία ποτὲ δὲν »θὰ συγκατανεύσουν εἰς τοῦτο. Τίποτε δὲν δύναται νὰ »γίνῃ χωρὶς τὴν συγκατάθεσίν των καὶ σὲ νουθετῶ »οὔτε κἂν νὰ τοὺς ποιήσῃς τοιαύτην πρότασιν.

ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΣ ΒΡΑΤΖΙΩΤΗΣ».

Ἡ ὑπομονή μου ὅρια δὲν εἶχεν. Ἠδυνάμεθα πρὸς λίρας ἑπτὰ δέοντες συμβόλαιον 12,000 τόνων διὰ δύο ἢ τρία ἔτη νὰ δέσωμεν τὴν τύχην ἡμῶν, διότι ὁ σίδηρος οὗτος ὤφειλε νὰ κατασκευασθῇ μὲ τέσσαρας λίρας μόνον, καὶ ὁ διευθυντὴς τῶν Ἐργοστασίων μοὶ γράφει οὔτε κἂν νὰ μὴ τὸ προτείνω. Τριάκοντα ἓξ χιλιάδες τόνοι σιδήρου πωλούμενοι μὲ κέρδος τριῶν λιρῶν ἕκαστον τόνον ποιοῦσι ἑκατὸν ὀκτὼ χιλιάδας λίρας τὰς ὁποίας οἱ κκ. οὗτοι ἐλάκτισαν. Τὴν αὐτὴν ἡμέραν, 30 Ἀπριλίου, ἐπώλησα 250 τόνους πρὸς λίρας ἑπτὰ, —δηλαδὴ πέντε σελίνια τὸν τόνον περισσότερον τοῦ Ξουσδικοῦ—συγχρόνως δὲ ἑτέρους 30 φωσφοροφόρου σιδήρου εἰς τὴν αὐτὴν τιμὴν τῶν ἑπτὰ λιρῶν, κατεσκευασμένου ἐκ τοῦ σιδηρολίθου Μαύρων Βολαδίων Σερίφου. Πρᾶγμα ἀνήκουστον· διότι ἡ τιμὴ τοῦ τοιούτου σιδήρου ἦτο μόνον λίρας τέσσαρες.

Ἐκ τῶν Κ. Τουβίνη οὐδὲν ἤκουον, μέχρι τῆς 1ης Μαΐου, ὅτε λαμβάνω ἐπιστολὴν ἀναγγέλλουσαν ὅτι διέταξαν τὸν Κ. Νομικὸν νὰ ἔλθῃ εἰς Σχέριλδ διά τινας τύπους, οὓς ὁ Κ. Χάμπτων εἶχε προτείνει, ἵνα ἐκστρατγγίζεται ἐντὸς αὐτῶν ὁ σίδηρος ἡμῶν.

Τοῦτο ἦτο ὅ,τι καὶ ὁ ἀριλοτιμώτερος τῶν ἀνθρώπων ἠδυνάτει νὰ ὑποφέρῃ. Πάραυτα ἀπήντησα, «ἐ»ρώτη, ἐπιστρέφω εἰς Νιοκάσλ, μέχρι τῆς ἀφίξεως τοῦ »Κ. Θ. Νέγρη».

Αὐθημερὸν ἐπανῆλθον εἰς τὰ Ἐργοστάσια, μετά τινας δὲ ἡμέρας εἰς Λονδῖνον, ὅπως συναπαντήσω τὸν Θ. Νέγρην. Ἐν τούτοις καὶ ἐκ δευτέρου οἱ Β. Τουβίνη ἀπέθησαν οἱ αἴτιοι τῆς μὴ ὀφέλους μεγάλου κέρδους τῆς ἐπιχειρήσεως ἡ δὲ Μεταλλευτικὴ εἶναι ἕνοχος ἐνώπιον τῶν μετόχων της καὶ ἐμοῦ τοῦ ἀντιπροσώπου της ἐκ δευτέρου διότι ἀντὶ νὰ διαλύσῃ διὰ λόγους ἰδιοτελεῖς τὸ συμβόλαιόν της μετὰ τῶν Τουβίνη, ὤφειλε νὰ ἐνάξῃ τούτους καὶ ζητήσῃ ἀποζημίωσιν διὰ τὴν κακὴν χρῆσιν τῆς ἐπιχειρήσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Η ΑΦΙΞΙΣ ΤΟΥ Κ. Θ. ΝΕΓΡΗ.—ΣΚΗΝΑΙ ΕΝ ΝΙΟΚΑΣΑ ΚΑΙ ΣΧΕΦΙΛΔ.—Η ΔΙΑΛΗΣΙΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΥ.

Ἀφιχθεὶς τὴν 8ην Μαΐου ἐν Λονδίνῳ, ἐπεσκέφθην τοὺς Κ. Τουβίνη, οἵτινες μὲ εἶπον ἔλαβον τηλεγράφημα παρὰ τοῦ Κ. Θ. Νέγρη, ὅτι ἤδη ἀφίχθη εἰς Γαλλίαν καὶ ὅτι τὸν περιέμενον τὴν αὐτὴν ἡμέραν, ἢ τὴν ἐπούριον.

Ὦ; κοσμοπαθὴς, δὲν ἐδράδυνα νὰ ἐννοήσω ὅτι ὁ ζῆλος μου πρὸς διάσωσιν τῆς ἰλιγγιώσης ἐπιχειρήσεως οὐδὲν πλέον ἐσήμανε. Ὁ Θ. Νέγρης ὤφειλε κατὰ χρέος καὶ συμφώνως πρὸς τοὺς κανόνας τῆς ἐθιμοταξίας νὰ τηλεγραφήσῃ πρός με εἰς Νιοκάσλ ἐκ Γαλλίας τὴν ἀφιξίν του, ὡς μ' ἐτηλεγράφησε τὴν ἀναχώρησίν του, ἐξ Ἀθηνῶν μὲ προσκαλέσῃ δὲ νὰ καταβῶ εἰς Λονδίνον, ὅπως συνδιαλεχθῶμεν ὁμοῦ πρὶν ἐπισκεφθῇ τοὺς Κ. Τουβίνη· διότι ἐγὼ προὐκάλεσα διὰ τῶν ἀπελπιστικῶν ἐπιστολῶν μου τὸ ταξείδιόν του καὶ διότι ἐγὼ ἤμην ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς Μεταλλευτικῆς ἐν Ἀγγλίᾳ. Μόλις ἐγκατέλειψα τὴν Νιοκάσλ διὰ Σχέφιλδ καὶ οἱ Κ. Τουβίνη ἔπεμψαν ἐκ Λονδίνου τὸν πρῶτον Γραμματέα αὐτῶν Κ. Γαλιλαῖον νὰ ἑτοιμάσῃ τὸν ἰσολογισμὸν τῆς ἐπιχειρήσεως, ἵνα παρουσιάσωσιν αὐτὸν πρὸς τὸν Θ. Νέγρην.

Ἀντίγραφον αὐτοῦ πρὸς με οὔτε ἐδόθη ποτὲ, οὔτε μ' ἐδόθη ἡ εὐκαιρία, ὅπως τὸν ἐξελέγξω, πρὶν ἢ ἀφιχθῇ ὁ Κ. Θ. Νέγρης. Τὸ ἀληθὲς εἶναι, ὅτι ἤγνοουν τὴν προετοιμασίαν καὶ ὕπαρξιν τοιούτου ἰσολογισμοῦ διότι ἐταξείδευον διὰ τὴν πώλησιν τοῦ σιδήρου· ἐν τούτοις οἱ Κ. Τουβίνη ὤφειλον νὰ παρουσιάσωσιν αὐτὸν πρὸς τὸν Κ. Θ. Νέγρην, ἀφοῦ ἐγὼ πρώτος τὸν ἐπικύρουν διὰ τῆς ὑπογραφῆς μου.

Οἱ Κ. Τουβίνοι, γνωρίζοντες, ὅτι ἐγὼ προὐκάλεσα τὴν ἔλευσιν τοῦ κ. Νέγρη. δὲν ἠδύναντο ἢ μίαν ν' ἀκολουθήσωσι πολιτικὴν, τοὐτέστι νὰ προσπαθήσωσι νὰ πείσωσι τὸν Θ. Νέγρην ὅτι παρεμόρρωσα τὰ συμβάντα, Ὅτε ἐν τῇ μακρᾷ ἐπιστολῇ μου τῆς 27ης Μαρτίου πρὸς τὸν Κ. Ἡρακλῆ Τουβίνην ἔγγραφον ἐκ Νιοκάσλ: ὅτι ἀδύνατον ἀνὴρ ἔντιμος νὰ διαμείνῃ εἰς τα Ἐργοστάσια, οὗτος ἀπήντησεν. «Ἐθεώρησα ὅτι τὸ καλλίτερον, ὅπερ ἠδυνάμην νὰ πράξω, ἦτο νὰ πέμψω τὴν »ἐπιστολὴν ὑμῶν πρὸς τὸν Θεόδωρον. Ἔκαμα διὰ τὴν »ἐπιχείρησιν περισσότερα ἢ ὅ.τι ὤφειλον νὰ ἐπιληθῶ, »ἄνευ ἀναρρᾶς πρὸς τοὺς προϊσταμένους μου. Εὐελ»πις δὲ εἶμαι ὅτι θὰ μὲ ἀποδώσητε δικαιοσύνην, »ἀναγνωρίζοντες τοῦτο. Ἀλλ' ἐπὶ τοῦ παρόντος δὲν »δύναμαι ἢ νὰ περιμένω τὴν ἄφιξιν τοῦ Θεοδώρου ὅσ»τις, διδάμενα ἔχω νὰ πιστεύσω, ἔσεται τὴν προσε»χῆ ἑβδομάδα ἐνταῦθα.»

Ὁ Θεόδωρος ἀφίχθη καὶ οἱ ἀναγνῶσται ἤδη γινώσκουσι πόσον διὰ τῆς παρουσίας του περιεπλέχθησαν, ἀντὶ νὰ ἐξομαλυνθῶσι, τὰ πράγματα· ἀλλ' ἡ παρουσία τοῦ Θ. Νέγρη οὐχὶ μόνον περιέπλεκε μᾶλλον αὐτὰ, ἀλλ' ἐπρόκειτο νὰ τὸ μεταβάλῃ εἰς Γόρδιον δεσμόν.

Οὗτος ἦλθε μετ' ἀποφάσεως νὰ διαλύσῃ τὸ συμβόλαιον καὶ πωλήσῃ τὰ μεταλλεῖα, ἀφοῦ ἤδη αὐτὰ ἔγειναν γνωστά, ὅπως φέρῃ χρήματα ἵνα ὑψώσῃ τὰς μηδενισθείσας μετοχὰς τὰς περισσοτέρας τῶν ὁποίων ἶχαν οἱ σύμβουλοι. Οὐδὲν καλλίτερον ἐπεθύμει

τῆς μὴ κατασκευῆς τοῦ σιδήρου κάτω τῶν πέντε λιρῶν, διότι οἱ κ. Β Τουβίνη κακῶς διηύθυναν ἢ δὲν εἰσῆξαν εἰς τὰ ἐργοστάσια τοὺς ἀναγκαιοτάτους νεωτερισμοὺς καὶ τ' ἀπαιτούμενα μέσα τῆς εὐθύνου κατασκευῆς.

Οὐδὲν χρείαν διὰ τοὺς κ. Τουβίνη, ἢ ἡ διάλυσις ἑνὸς συμβολαίου ὅπερ διὰ τῆς περιπλοκῆς τῶν πραγμάτων κατέστη τόσον ἀνεπαρκὲς δι' αὐτοὺς, τόσον ἐπωφελὲς διὰ τὴν Μεταλλευτικὴν καὶ, ὅσον ῥιψοκίνδυνον διὰ τοὺς Τουβίνη, τόσον ἀσφαλὲς διὰ τοὺς ἐν Ἑλλάδι, οἵτινες, ἀπολαμβάνοντες τὰ ἔξοδα τῆς ἐξορύξεως τῶν σιδηρολίθων, δὲν ἐνείχοντο εἰς τὰς ζημίας ἢ πολυειδεῖς εὐθύνας τῆς ἐπιχειρήσεως, ἀλλὰ μόνον εἰς τὰ κέρδη.

Ὁ Θ.Νέγρης, καίτοι καθηγητὴς τῶν μαθηματικῶν, δὲν ἠδύνατο διὰ τὴς Ἀλγέβρας του νὰ εὕρῃ τὴν τετραγωνικὴν ῥίζαν τοῦ κακοῦ. Οὔτε διὰ τοῦ διαφορικοῦ καὶ ὁλοκληρωτικοῦ του ὑπολογισμοῦ νὰ ὑπολογίσῃ τὰ πολυστιμόρια ἀφανῆ αἴτια, ἃ οἱ ἐναντίοι ἐπεσώρευον, ὅπως ἀπαλλαγῶσι τῆς εὐθύνης, ῥίψασιν αὐτὴν ἐφ' ἡμῶν καὶ ἀποκατασταθῶσιν οἱ μόνοι ἰδιοκτῆται ὁλοκλήρου τῆς προσοδοφόρου ταύτης ἐπιχειρήσεως. Καὶ ὅμως ὁ Θ. Νέγρης δὲν ἀνῆκεν εἰς τὴν τάξιν τῶν σχολαστικῶν ἡμῶν τῶν μυωπούντων εἰς τὰ εὑρέα σχέδια καὶ ὁλικὰ ἀποτελέσματα καταδαπανώντες τὸν βίον ἀναλύοντες τὰ παράγωγα ὑγρόληκτα, ἀφωνόκλητα τοὺς ἀναδιπλασιασμοὺς καὶ τὰς ἀττικὰς κλίσεις.

Ἀλλ' ἰδοὺ τί ἀκολουθεῖ.δὲν ἐστάθη πολύπειρος ἔμπορος, ἄρα ἔχων νὰ κάμῃ μὲ τὸν πολυπειρότερόν του Θεόδωρον Τουβίνην ὤφειλε νὰ μὴ ἐπιτρέψῃ ἑαυτὸν ν' ἀποσπασθῇ ἐξ ἐμοῦ, νὰ μή με ταπεινώσῃ καὶ ἀποκαταστήσῃ πάμμικρον ἐνώπιον τοῦ Τουβίνη.

Ὁ κ. Νέγρης ἐγνώριζεν, ὅτι ἀκουσίως παρεδέχθην ν' ἀντιπροσωπεύσω τὴν Μεταλλευτικὴν παρὰ τῷ κ. Τουβίνη. Τὸ καταθύμιόν μου ἦτο νὰ ἐγείρω ἓν ἔργον ἐθνικὸν καὶ ἐπικερδὲς πλὴν οὐχὶ διὰ μηδαμινὸν μισθὸν καὶ κινδυνώδεις εὐθύνας, ἐγκαταλείψω πᾶσαν ἄλλην ἐπιχείρησιν, τὰς εἰς τὴν πρωτεύουσαν ἀναπαύσεις μου καὶ ἐνταριασθῶ εἰς μίαν ἀριλόξενον καὶ ὑγρὰν πολίχνην εἰς τὴν Wallsend τῆς βορείου Ἀγγλίας! Ἐπίσης ἐγνώριζεν, ὅτι βαρυθυμῶν διὰ τὸ ἀδιέξοδον τῆς ἐπιχειρήσεως μακρὰν παντὸς ἑταίρου ἔργου ἐδυθίζομην ὀσημέραι εἰς χρηματικὰς δυσχερείας αἵτινες ἐπαπείλουν ὀλέθριον τέλος δι' ἐμέ. Ἀς ῥίψουν οἱ διατρέχοντες ταῦτα πάντα εἰς τὰς δύο ταύτας περικοπὰς δύο ἐπιστολῶν τοῦ Συμβουλίου τῆς Μεταλλευτικῆς καὶ ἂς ἀπορανθοῦν περὶ τοῦ ὀρθοῦ καὶ δικαίου τῶν λόγων μου.

Ἀθῆναι 22 Μαρτίου (3 Ἀπριλίου) 1873.

«Κατὰ τὴν ἐνταῦθα διαμονήν σας μᾶς ὑπεχέ»θητε, ὅτι ἐπί τινα χρόνον ἠδύνασθε ν'ἀναλάβητε νὰ »μᾶς ἀντιπροσωπεύσητε παρὰ τοῖς κκ. Β. Τουβίνη καὶ »Σας εἰς τὴν διεύθυνσιν τῆς κοινῆς ἑταιρίας, Γράφο»μεν λοιπὸν πρὸς αὐτοὺς σήμερον καὶ σᾶς συνιστῶμεν »ὡς τοιοῦτον ὑποσχόμενοι,ὅτι προσεχῶς θέλομεν φρον»τίσει περὶ διορισμοῦ ὁριστικοῦ ἀντιπροσώπου.»

Ἄμα μετὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς λήξεως 28 Νοεμβρίου 1873 ἔγραψα πρὸς τὸ συμβούλιον παρακαλῶν τοῦτο νὰ πέμψῃ τὸν Κ. Περβάνογλουν νὰ μὲ ἀντικαταστήσῃ. Ἀντὶ τοῦτο ὁ ἴδιος Κ. Νέγρης ἐνεργῶν ὡς γενικὸς διευθυντὴς ἐν τῇ ἀπὸ 20]1 Δεκεμβρίου 1873 (Ἰανουαρίου 1874) ἐπιστολῇ του γράφει: «Ὅπερ θεωροῦμεν καὶ δικαιότατον καὶ σᾶς ὑποσχό»μεθα εἶναι,ὅτι εἰς τὴν προφορικὴν συνέντευξιν,ἣν θέ»λομεν λάβει μετὰ τοῦ κ. Θ. Τουβίνη θέλομεν ἀπαντ»ήσει, ὅπως ἡ ἀμοιβὴ τοῦ ἡμετέρου ἀντιπροσώπου »ὁρισθῇ κάτι πολὺ ἀξιοπρεπεστέρα καὶ γενναιοτέρα »τῆς νῦν διδομένης.

Τὴν 9ην Μαΐου ἐπεσκέφθην τὸν κ. Θ. Νέγρην. Ἐρείνετο μᾶλλον σύννους. Δὲν ἐγνώριζον λέγει ὅτι τὰ πράγματα εἶχον φθάσει ἐν τοιαύτῃ ἀδιορθώτῳ καταστάσει.

Ἠγνόουν τί μετὰ τῶν κ. Τουβίνη συνωμίλησαν, ἢ τί οἱ κ. Τουβίνη ἔλεγον εἰς τοῦτον δι' ἐμέ. Ἡ θέσις μου ἀῤῥνης ἤρχισεν ἐκ τοῦ ἀντιπροσώπου νὰ μεταβάλλετε εἰς ἐκείνην τοῦ ὑποδίκου.

Τὴν 12ην Μαΐου συνδιαλεγόμενος ἐν τῷ ξενοδοχείῳ του μὲ λέγει.

— Τὰ πράγματα εἶναι τεθολωμένα. Τὸ συμβόλαιον τεθραυσμένον, καὶ ὁ Τουβίνης, πολὺ φοβισμένος, μὲ εἶπεν ὅτι δύναται ν' ἀγοράσῃ Σουηδικοὺς σιδηρολίθους πρὸς 14 σελίνια τὸν τόνον.

— Μὴ τὸ πιστεύεις ἀπεκρίθην. Ἂν ὑπάρχουν Σουηδικοὶ σιδηρόλιθοι παράγοντες ἕξοχον σίδηρον ὡς τὸν ἰδικόν μας περιεκτικοὶ μετάλλου 500]0θὰ εὕρουν πεντήκοντα ἰδιοκτήτας καμίνων εἰς Μιδδλισβαρο, εἰς τὴν Γιορκχερ καὶ Σκωτίαν νὰ τοὺς ἠγόραζον πρὸ ἐτῶν... μὴ φοβοῦ κ. Νέγρη! Γνωρίζω καλλίτερον ὑμῶν ἂν ὁ Τουβίνης θέλει ἢ δὲν θέλει νὰ ὑπάγῃ ἐμπρὸς ἢ ἐπιχείρησις.

— Ὄχι δά! Μᾶς προσφέρει νὰ πάρωμεν ἐπάνω μας τὰ ἐργοστάσια .... μᾶς τὰ δίδει μὲ πίστωσιν ἀπεκρίθη ὁ κ. Νέγρης.

— Λοιπὸν ἀγοράσετέ τα ἄνευ ἀναβολῆς.

Ὁ κ. Νέγρης ἤρχισε νὰ προϋπολογίζῃ τὸ ἀπαιτούμενον κεφάλαιον παρὰ τῆς μεταλλευτικῆς διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον. Ὁποία μιτορραφία! Οὔτε ὁ κ. Τουβίνης εἶχε τότε σκοπὸν νὰ παραχωρήσῃ τὰ ἐργοστάσια ἐπὶ πιστώσει, οὔτε τὸ Συμβούλιον τῆς Μεταλλευτικῆς ἠδύνατο νὰ ζητήσῃ παρὰ τῶν μετόχων του τὸ κεφάλαιον.

Κατὰ τὸ σύνηθες εἰς τὰς διαπραγματεύσεις του ὁ Τουβίνης ἐνέπνεν ἐλπίδας χρυσάς, μεγίστην ἐμπιστοσύνην καὶ βίαν διεκπεραιώσεως· ἀλλ' ὁ κ. Νέγρης ἦτο πολλοῦ γε καὶ δὴ μακρὰν τοῦ νὰ γνωρίζῃ τὰς εἰς τὸ ἐπάπειρον ἀναβολάς του τῆς αὔριον καὶ ἐπαύριον τὰς ἀποσπώσας τὸν συμβαλλόμενον ἐκ τῆς παλαίστρας τοῦ συναγωνισμοῦ, τὰς ἀποξενούσας τοῦτον πάσης ἑτέρας ἀγαθῆς εὐκαιρίας, καὶ τοῦτον ῥίπτοντας ἄοπλον εἰς μεμονωμένην θέσιν. Ἅπαξ εἰς τὴν θέσιν ταύτην ὁ Τουβίνης ἀνυπερθέτως ἐγένετο κύριος τοῦ πεδίου ὡς πᾶς κεφαλαιοῦχος

Ἂν ὁ κ. Θ. Νέγρης ἐγνώριζε τί ἐγὼ ὑπέφερον· καὶ ὁποίας ἀπώλεσα περιστάσεις πρὸς σύναψιν τοῦ μεταξὺ τῆς Μεταλλευτικῆς καὶ τῶν Τουβίνη συμβολαίου· ἂν ἐγνώριζε τὰ καθέκαστα τῆς ἱστορίας τῆς ἐπιχειρήσεως τοῦ Ἰσθμοῦ τῆς Κορίνθου πώποτε δὲν ἤθελε μ' ἐγκαταλείψῃ ἐκ τοῦ ἀγκῶνος του δσάκις ἐπισκέπτετο τοὺς κ. Τουβίνη διὰ τὴν ὑπόθεσιν ταύτην καὶ μετ' ἐμοῦ μᾶλλον ἢ τούτους συσκέπεται. Οὐχὶ μόνον τοῦτο ἀλλ' ὁ κ. Νέγρης μὲ εἶπε τὴν 12ην Μαΐου, ὅτι τὴν ἐπαύριον ἀνεχώρει μετὰ τοῦ κ. Θ. Τουβίνη διὰ Νεοκάσλ μ' ἐπαρακάλεσε δὲ ὅπως πρὸ τοῦτου ἀναχωρήσω διότι ὁ Τουβίνης τοῦ εἶπε δὲν ἐπεθύμει νὰ συνταξειδεύσῃ μετ' ἐμοῦ.

Ἂν ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς ἦτο μελλέρηθος πάλιν ὤφειλε νὰ γνωρίζῃ καλλίτερα.

Ἀνεχώρησα τὴν ἐπαύριον πρωΐ διὰ Νεοκάσλδ οἱ κ. Νέγρης καὶ Θ. Τουβίνης μετὰ μεσημβρίαν. Συνεκατοίκουν μετὰ τοῦ κ. Φραγκίσκου Βρατζιώτη εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ ποταμοῦ Ταῦν. Ὁ Φραγκίσκος μετέβη εἰς Νεοκάσλ,ὅπως τοὺς ὑποδεχθῇ ἀρικνομένους μετὰ τὸ μεσονύκτιον διατάξας νὰ στολίσουν τὴν ἐπαύριον τὰς ἐπαύλεις καὶ τὰς καμίνους διὰ τῆς ἑλληνικῆς σημαίας,ὅπως ἀναγγελθῇ εἰς τὴν Νεοκάσλ ἡ ἀῤῥίξίτων.

Τὴν 14 Μαΐου οἱ κ. Τουβίνες, Νέγρης καὶ Βρατζιώτης, ἀφοῦ συνδιελέχθησαν ἀρκούντως εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τοῦ σταθμοῦ τῆς Νεοκάσλ ἄνευ ἐμοῦ ἐκατέβησαν εἰς τὰ ἐργοστάσια. Ὁ κ. Τουβίνης σπανίως ἀπέτεινε λόγον πρός με ὁσάκις δ' ἦτο ἠναγκασμένος τοῦτο νὰ ποιήσῃ διά τινα πληροφορίαν ἠδυνάμην κάλλιστα νὰ ἀναγνώτω ἐπὶ τῆς περιφερείας τοῦ στόματός του τὰς περὶ ἐμοῦ διαθέσεις του. Ἐφαίνετο λίαν εὐχαριστημένος, διότι διὰ τοῦ ἰδίου κ. Νέγρη ὑπεσκέλιζέ με, ἄλλως τε προετοιμάζετο εἰς ἀπαιτήσεις ὁ ἄνθρωπος οὗτος ὁ πρὸ τῆς ἀῤῥίξεως τοῦ κ. Νέγρη λίαν καταπτοούμενος.

Ἀπεμακρυνόμην τούτων ὅσον ἠδυνάμην ἐγκαταλείπων πρὸς τὸν κ. Φραγκίσκον νὰ ἐξηγῇ τὰ τοῦ πίνακος τοῦ Κέβητος.

Αὔριγς εὑρέθην ἐπί τινα ἀπόστασιν μακρὰν τῶν ἄλλων μετὰ τοῦ κ. Νέγρη. Διὰ μιᾶς μὲ ὅρος πρωτοσχόλιο καὶ φωνῆς ὑψηλῆς μὲ λέγει.

— Ὅ,τι βλέπω κ. Ξένε ἐνταῦθα εἶναι ὅτι δὲν ὑπάρχει νοῦς... τὰ ἐργοστάσια διευθύνονται ἄνευ νοός.

— Κἀγὼ φρονῶ ὅτι ὑπάρχει περισσότερος νοῦς ἀφ' ὅτι χρειάζεται ἀπεκρίθην πλὴν ἡ ἀμάθεια ἀγνοεῖ τὴν ὀρθὴν διαχείρισίν του..... Κύριε Νέγρη δὲν ἐπερίμενον, ὅτι ὁ κ. Τουβίνης ἤθελε ἐπὶ τοσοῦτο σὲ γοητεύσῃ, ὅπως λησμονήσῃς τὴν θέσιν μου καὶ τὴν θέσιν σου. Κατεμόνθησα καὶ ἐθυσιάσθην ὑπὲρ τῆς Μεταλλευτικῆς... Ἰδοὺ καὶ ἀπὸ ὑμᾶς ἀντὶ εὐχαριστῶ παράπονα' δὲν ἔγω σκοπὸν νὰ διαμείνω μίαν ἡμέραν περισσότερον εἰς τὰ ἐργοστάσια ταῦτα.... Τὸ κάτω κάτω τῆς γραφῆς ποῖον μέλλον ἔχω μὲ ὑμᾶς, ὅταν ὑμεῖς ὁ ἴδιος,ὅστις γνωρίζετε τί ἔκαμα διὰ τὴν ἑταιρίαν σας, φέρεσθε οὕτω, Σὲ ἐρωτῶ ἀν σὰς ἀλλάξουν οἱ μέτοχοί σας καὶ ἄλλοι νέοι σύμβουλοι ἀγνοοῦντες τὰς ἐκδουλεύσεις μου, σᾶς ἀντικαταστήσουν; ποῦ θέλω εὑρεθῆ;

Ὁ Θ. Νέγρης ἤλθεν εἰς ἑαυτόν.

— Τοῦτο δὲν ἔχει φόβον διότι αἱ πλεῖσται μετοχαὶ εὑρίσκουνται εἰς τὰς χεῖρας τῶν συμβούλων καὶ εἰς τὰς συνελεύσεις πάντοτε νικῶμεν καὶ κάμνομεν, ὅπως θέλομεν.

— Κ. Νέγρη! ἀφ' ὅσα εἴδον ἀφ' ἧς ἡμέρας ἀρίχθητε ἐνταῦθα ἐμπιστοσύνην πλέον δὲν ἔχω εἰς τοὺς ἀνθρώπους τούτους. Λάβε παράδειγμα τὸ ἰσολόγιον τοῦτο· ἦτο ὀρθὸν καὶ εἰλικρινὲς νὰ τὸ κάμνομεν, ὅπως ἀν ὁ Τουβίνης θέλει ἢ δὲν θέλει νὰ ὑπάγῃ ἐμπρὸς ἢ θέλομεν.

— Κ. Νέγρη! ἀφ' ὅσα εἶδον ἀφ' ἧς ἡμέρας ἀρίχθητε ἐνταῦθα ἐμπιστοσύνην πλέον δὲν ἔχω εἰς τοὺς ἀνθρώπους τούτους. Λάβε παράδειγμα τὸ ἰσολόγιον τοῦτο· ἦτο ὀρθὸν καὶ εἰλικρινὲς νὰ τὸ κάμνομεν, ὅπως ἀν ὁ Τουβίνης θέλει ἢ δὲν θέλει νὰ ὑπάγῃ ἐμπρὸς ἢ ἐπιχείρησις.

— Ὄχι δά! Μᾶς προσφέρει νὰ πάρωμεν ἐπάνω μας τὰ ἐργοστάσια .... μᾶς τὰ δίδει μὲ πίστωσιν ἀπεκρίθη ὁ κ. Νέγρης.

— Λοιπὸν ἀγοράσετέ τα ἄνευ ἀναβολῆς.

Ὁ κ. Νέγρης ἤρχισε νὰ προϋπολογίζῃ τὸ ἀπαιτούμενον κεφάλαιον παρὰ τῆς μεταλλευτικῆς διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον. Ὁποία μιτορραφία! Οὔτε ὁ κ. Τουβίνης εἶχε τότε σκοπὸν νὰ παραχωρήσῃ τὰ ἐργοστάσια ἐπὶ πιστώσει, οὔτε τὸ Συμβούλιον τῆς Μεταλλευτικῆς ἠδύνατο νὰ ζητήσῃ παρὰ τῶν μετόχων του τὸ κεφάλαιον.

Κατὰ τὸ σύνηθες εἰς τὰς διαπραγματεύσεις του ὁ Τουβίνης ἐνέπνεν ἐλπίδας χρυσάς, μεγίστην ἐμπιστοσύνην καὶ βίαν διεκπεραιώσεως· ἀλλ' ὁ κ. Νέγρης ἦτο πολλοῦ γε καὶ δὴ μακρὰν τοῦ νὰ γνωρίζῃ τὰς εἰς τὸ ἐπάπειρον ἀναβολάς του τῆς αὔριον καὶ ἐπαύριον τὰς ἀποσπώσας τὸν συμβαλλόμενον ἐκ τῆς παλαίστρας τοῦ συναγωνισμοῦ, τὰς ἀποξενούσας τοῦτον πάσης ἑτέρας ἀγαθῆς εὐκαιρίας, καὶ τοῦτον ῥίπτοντας ἄοπλον εἰς μεμονωμένην θέσιν. Ἅπαξ εἰς τὴν θέσιν ταύτην ὁ Τουβίνης ἀνυπερθέτως ἐγένετο κύριος τοῦ πεδίου ὡς πᾶς κεφαλαιοῦχος

Ἂν ὁ κ. Θ. Νέγρης ἐγνώριζε τί ἐγὼ ὑπέφερον· καὶ ὁποίας ἀπώλεσα περιστάσεις πρὸς σύναψιν τοῦ μεταξὺ τῆς Μεταλλευτικῆς καὶ τῶν Τουβίνη συμβολαίου· ἂν ἐγνώριζε τὰ καθέκαστα τῆς ἱστορίας τῆς ἐπιχειρήσεως τοῦ Ἰσθμοῦ τῆς Κορίνθου πώποτε δὲν ἤθελε μ' ἐγκαταλείψῃ ἐκ τοῦ ἀγκῶνος του δσάκις ἐπισκέπτετο τοὺς κ. Τουβίνη διὰ τὴν ὑπόθεσιν ταύτην καὶ μετ' ἐμοῦ μᾶλλον ἢ τούτους συσκέπεται. Οὐχὶ μόνον τοῦτο ἀλλ' ὁ κ. Νέγρης μὲ εἶπε τὴν 12ην Μαΐου, ὅτι τὴν ἐπαύριον ἀνεχώρει μετὰ τοῦ κ. Θ. Τουβίνη διὰ Νεοκάσλ μ' ἐπαρακάλεσε δὲ ὅπως πρὸ τοῦτου ἀναχωρήσω διότι ὁ Τουβίνης τοῦ εἶπε δὲν ἐπεθύμει νὰ συνταξειδεύσῃ μετ' ἐμοῦ.

Ἂν ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς ἦτο μελλέρηθος πάλιν ὤφειλε νὰ γνωρίζῃ καλλίτερα.

Ἀνεχώρησα τὴν ἐπαύριον πρωΐ διὰ Νεοκάσλδ οἱ κ. Νέγρης καὶ Θ. Τουβίνης μετὰ μεσημβρίαν. Συνεκατοίκουν μετὰ τοῦ κ. Φραγκίσκου Βρατζιώτη εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ ποταμοῦ Ταῦν. Ὁ Φραγκίσκος μετέβη εἰς Νεοκάσλ,ὅπως τοὺς ὑποδεχθῇ ἀρικνομένους μετὰ τὸ μεσονύκτιον διατάξας νὰ στολίσουν τὴν ἐπαύριον τὰς ἐπαύλεις καὶ τὰς καμίνους διὰ τῆς ἑλληνικῆς σημαίας,ὅπως ἀναγγελθῇ εἰς τὴν Νεοκάσλ ἡ ἀῤῥίξίτων.

Τὴν 14 Μαΐου οἱ κ. Τουβίνες, Νέγρης καὶ Βρατζιώτης, ἀφοῦ συνδιελέχθησαν ἀρκούντως εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τοῦ σταθμοῦ τῆς Νεοκάσλ ἄνευ ἐμοῦ ἐκατέβησαν εἰς τὰ ἐργοστάσια. Ὁ κ. Τουβίνης σπανίως ἀπέτεινε λόγον πρός με ὁσάκις δ' ἦτο ἠναγκασμένος τοῦτο νὰ ποιήσῃ διά τινα πληροφορίαν ἠδυνάμην κάλλιστα νὰ ἀναγνώτω ἐπὶ τῆς περιφερείας τοῦ στόματός του τὰς περὶ ἐμοῦ διαθέσεις του. Ἐφαίνετο λίαν εὐχαριστημένος, διότι διὰ τοῦ ἰδίου κ. Νέγρη ὑπεσκέλιζέ με, ἄλλως τε προετοιμάζετο εἰς ἀπαιτήσεις ὁ ἄνθρωπος οὗτος ὁ πρὸ τῆς ἀῤῥίξεως τοῦ κ. Νέγρη λίαν καταπτοούμενος.

Ἀπεμακρυνόμην τούτων ὅσον ἠδυνάμην ἐγκαταλείπων πρὸς τὸν κ. Φραγκίσκον νὰ ἐξηγῇ τὰ τοῦ πίνακος τοῦ Κέβητος.

Αὔριγς εὑρέθην ἐπί τινα ἀπόστασιν μακρὰν τῶν ἄλλων μετὰ τοῦ κ. Νέγρη. Διὰ μιᾶς μὲ ὅρος πρωτοσχόλιο καὶ φωνῆς ὑψηλῆς μὲ λέγει.

— Ὅ,τι βλέπω κ. Ξένε ἐνταῦθα εἶναι ὅτι δὲν ὑπάρχει νοῦς... τὰ ἐργοστάσια διευθύνονται ἄνευ νοός.

— Κἀγὼ φρονῶ ὅτι ὑπάρχει περισσότερος νοῦς ἀφ' ὅτι χρειάζεται ἀπεκρίθην πλὴν ἡ ἀμάθεια ἀγνοεῖ τὴν ὀρθὴν διαχείρισίν του..... Κύριε Νέγρη δὲν ἐπερίμενον, ὅτι ὁ κ. Τουβίνης ἤθελε ἐπὶ τοσοῦτο σὲ γοητεύσῃ, ὅπως λησμονήσῃς τὴν θέσιν μου καὶ τὴν θέσιν σου. Κατεμόνθησα καὶ ἐθυσιάσθην ὑπὲρ τῆς Μεταλλευτικῆς... Ἰδοὺ καὶ ἀπὸ ὑμᾶς ἀντὶ εὐχαριστῶ παράπονα' δὲν ἔγω σκοπὸν νὰ διαμείνω μίαν ἡμέραν περισσότερον εἰς τὰ ἐργοστάσια ταῦτα.... Τὸ κάτω κάτω τῆς γραφῆς ποῖον μέλλον ἔχω μὲ ὑμᾶς, ὅταν ὑμεῖς ὁ ἴδιος,ὅστις γνωρίζετε τί ἔκαμα διὰ τὴν ἑταιρίαν σας, φέρεσθε οὕτω, Σὲ ἐρωτῶ ἀν σὰς ἀλλάξουν οἱ μέτοχοί σας καὶ ἄλλοι νέοι σύμβουλοι ἀγνοοῦντες τὰς ἐκδουλεύσεις μου, σᾶς ἀντικαταστήσουν; ποῦ θέλω εὑρεθῆ;

Ὁ Θ. Νέγρης ἤλθεν εἰς ἑαυτόν.

— Τοῦτο δὲν ἔχει φόβον διότι αἱ πλεῖσται μετοχαὶ εὑρίσκουνται εἰς τὰς χεῖρας τῶν συμβούλων καὶ εἰς τὰς συνελεύσεις πάντοτε νικῶμεν καὶ κάμνομεν, ὅπως θέλομεν.

— Κ. Νέγρη! ἀφ' ὅσα εἶδον ἀφ' ἧς ἡμέρας ἀρίχθητε ἐνταῦθα ἐμπιστοσύνην πλέον δὲν ἔχω εἰς τοὺς ἀνθρώπους τούτους. Λάβε παράδειγμα τὸ ἰσολόγιον τοῦτο· ἦτο ὀρθὸν καὶ εἰλικρινὲς νὰ τὸ κάμνομεν, ὅπως ἀν ὁ Τουβίνης θέλει ἢ δὲν θέλει νὰ ὑπάγῃ ἐμπρὸς ἢ ἐπιχείρησις.

— Ὄχι δά! Μᾶς προσφέρει νὰ πάρωμεν ἐπάνω μας τὰ ἐργοστάσια .... μᾶς τὰ δίδει μὲ πίστωσιν ἀπεκρίθη ὁ κ. Νέγρης.

— Λοιπὸν ἀγοράσετέ τα ἄνευ ἀναβολῆς.

Ὁ κ. Νέγρης ἤρχισε νὰ προϋπολογίζῃ τὸ ἀπαιτούμενον κεφάλαιον παρὰ τῆς μεταλλευτικῆς διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον. Ὁποία μιτορραφία! Οὔτε ὁ κ. Τουβίνης εἶχε τότε σκοπὸν νὰ παραχωρήσῃ τὰ ἐργοστάσια ἐπὶ πιστώσει, οὔτε τὸ Συμβούλιον τῆς Μεταλλευτικῆς ἠδύνατο νὰ ζητήσῃ παρὰ τῶν μετόχων του τὸ κεφάλαιον.

Κατὰ τὸ σύνηθες εἰς τὰς διαπραγματεύσεις του ὁ Τουβίνης ἐνέπνεν ἐλπίδας χρυσάς, μεγίστην ἐμπιστοσύνην καὶ βίαν διεκπεραιώσεως· ἀλλ' ὁ κ. Νέγρης ἦτο πολλοῦ γε καὶ δὴ μακρὰν τοῦ νὰ γνωρίζῃ τὰς εἰς τὸ ἐπάπειρον ἀναβολάς του τῆς αὔριον καὶ ἐπαύριον τὰς ἀποσπώσας τὸν συμβαλλόμενον ἐκ τῆς παλαίστρας τοῦ συναγωνισμοῦ, τὰς ἀποξενούσας τοῦτον πάσης ἑτέρας ἀγαθῆς εὐκαιρίας, καὶ τοῦτον ῥίπτοντας ἄοπλον εἰς μεμονωμένην θέσιν. Ἅπαξ εἰς τὴν θέσιν ταύτην ὁ Τουβίνης ἀνυπερθέτως ἐγένετο κύριος τοῦ πεδίου ὡς πᾶς κεφαλαιοῦχος

Ἂν ὁ κ. Θ. Νέγρης ἐγνώριζε τί ἐγὼ ὑπέφερον· καὶ ὁποίας ἀπώλεσα περιστάσεις πρὸς σύναψιν τοῦ μεταξὺ τῆς Μεταλλευτικῆς καὶ τῶν Τουβίνη συμβολαίου· ἂν ἐγνώριζε τὰ καθέκαστα τῆς ἱστορίας τῆς ἐπιχειρήσεως τοῦ Ἰσθμοῦ τῆς Κορίνθου πώποτε δὲν ἤθελε μ' ἐγκαταλείψῃ ἐκ τοῦ ἀγκῶνος του δσάκις ἐπισκέπτετο τοὺς κ. Τουβίνη διὰ τὴν ὑπόθεσιν ταύτην καὶ μετ' ἐμοῦ μᾶλλον ἢ τούτους συσκέπεται. Οὐχὶ μόνον τοῦτο ἀλλ' ὁ κ. Νέγρης μὲ εἶπε τὴν 12ην Μαΐου, ὅτι τὴν ἐπαύριον ἀνεχώρει μετὰ τοῦ κ. Θ. Τουβίνη διὰ Νεοκάσλ μ' ἐπαρακάλεσε δὲ ὅπως πρὸ τοῦτου ἀναχωρήσω διότι ὁ Τουβίνης τοῦ εἶπε δὲν ἐπεθύμει νὰ συνταξειδεύσῃ μετ' ἐμοῦ.

Ἂν ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς ἦτο μελλέρηθος πάλιν ὤφειλε νὰ γνωρίζῃ καλλίτερα.

Ἀνεχώρησα τὴν ἐπαύριον πρωΐ διὰ Νεοκάσλδ οἱ κ. Νέγρης καὶ Θ. Τουβίνης μετὰ μεσημβρίαν. Συνεκατοίκουν μετὰ τοῦ κ. Φραγκίσκου Βρατζιώτη εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ ποταμοῦ Ταῦν. Ὁ Φραγκίσκος μετέβη εἰς Νεοκάσλ,ὅπως τοὺς ὑποδεχθῇ ἀρικνομένους μετὰ τὸ μεσονύκτιον διατάξας νὰ στολίσουν τὴν ἐπαύριον τὰς ἐπαύλεις καὶ τὰς καμίνους διὰ τῆς ἑλληνικῆς σημαίας,ὅπως ἀναγγελθῇ εἰς τὴν Νεοκάσλ ἡ ἀῤῥίξίτων.

Τὴν 14 Μαΐου οἱ κ. Τουβίνες, Νέγρης καὶ Βρατζιώτης, ἀφοῦ συνδιελέχθησαν ἀρκούντως εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τοῦ σταθμοῦ τῆς Νεοκάσλ ἄνευ ἐμοῦ ἐκατέβησαν εἰς τὰ ἐργοστάσια. Ὁ κ. Τουβίνης σπανίως ἀπέτεινε λόγον πρός με ὁσάκις δ' ἦτο ἠναγκασμένος τοῦτο νὰ ποιήσῃ διά τινα πληροφορίαν ἠδυνάμην κάλλιστα νὰ ἀναγνώτω ἐπὶ τῆς περιφερείας τοῦ στόματός του τὰς περὶ ἐμοῦ διαθέσεις του. Ἐφαίνετο λίαν εὐχαριστημένος, διότι διὰ τοῦ ἰδίου κ. Νέγρη ὑπεσκέλιζέ με, ἄλλως τε προετοιμάζετο εἰς ἀπαιτήσεις ὁ ἄνθρωπος οὗτος ὁ πρὸ τῆς ἀῤῥίξεως τοῦ κ. Νέγρη λίαν καταπτοούμενος.

Ἀπεμακρυνόμην τούτων ὅσον ἠδυνάμην ἐγκαταλείπων πρὸς τὸν κ. Φραγκίσκον νὰ ἐξηγῇ τὰ τοῦ πίνακος τοῦ Κέβητος.

Αὔριγς εὑρέθην ἐπί τινα ἀπόστασιν μακρὰν τῶν ἄλλων μετὰ τοῦ κ. Νέγρη. Διὰ μιᾶς μὲ ὅρος πρωτοσχόλιο καὶ φωνῆς ὑψηλῆς μὲ λέγει.

— Ὅ,τι βλέπω κ. Ξένε ἐνταῦθα εἶναι ὅτι δὲν ὑπάρχει νοῦς... τὰ ἐργοστάσια διευθύνονται ἄνευ νοός.

— Κἀγὼ φρονῶ ὅτι ὑπάρχει περισσότερος νοῦς ἀφ' ὅτι χρειάζεται ἀπεκρίθην πλὴν ἡ ἀμάθεια ἀγνοεῖ τὴν ὀρθὴν διαχείρισίν του..... Κύριε Νέγρη δὲν ἐπερίμενον, ὅτι ὁ κ. Τουβίνης ἤθελε ἐπὶ τοσοῦτο σὲ γοητεύσῃ, ὅπως λησμονήσῃς τὴν θέσιν μου καὶ τὴν θέσιν σου. Κατεμόνθησα καὶ ἐθυσιάσθην ὑπὲρ τῆς Μεταλλευτικῆς... Ἰδοὺ καὶ ἀπὸ ὑμᾶς ἀντὶ εὐχαριστῶ παράπονα' δὲν ἔγω σκοπὸν νὰ διαμείνω μίαν ἡμέραν περισσότερον εἰς τὰ ἐργοστάσια ταῦτα.... Τὸ κάτω κάτω τῆς γραφῆς ποῖον μέλλον ἔχω μὲ ὑμᾶς, ὅταν ὑμεῖς ὁ ἴδιος,ὅστις γνωρίζετε τί ἔκαμα διὰ τὴν ἑταιρίαν σας, φέρεσθε οὕτω, Σὲ ἐρωτῶ ἀν σὰς ἀλλάξουν οἱ μέτοχοί σας καὶ ἄλλοι νέοι σύμβουλοι ἀγνοοῦντες τὰς ἐκδουλεύσεις μου, σᾶς ἀντικαταστήσουν; ποῦ θέλω εὑρεθῆ;

Ὁ Θ. Νέγρης ἤλθεν εἰς ἑαυτόν.

— Τοῦτο δὲν ἔχει φόβον διότι αἱ πλεῖσται μετοχαὶ εὑρίσκουνται εἰς τὰς χεῖρας τῶν συμβούλων καὶ εἰς τὰς συνελεύσεις πάντοτε νικῶμεν καὶ κάμνομεν, ὅπως θέλομεν.

— Κ. Νέγρη! ἀφ' ὅσα εἶδον ἀφ' ἧς ἡμέρας ἀρίχθητε ἐνταῦθα ἐμπιστοσύνην πλέον δὲν ἔχω εἰς τοὺς ἀνθρώπους τούτους. Λάβε παράδειγμα τὸ ἰσολόγιον τοῦτο· ἦτο ὀρθὸν καὶ εἰλικρινὲς νὰ τὸ κάμνομεν, ὅπως ἀν ὁ Τουβίνης θέλει ἢ δὲν θέλει νὰ ὑπάγῃ ἐμπρὸς ἢ ἐπιχείρησις.

— Ὄχι δά! Μᾶς προσφέρει νὰ πάρωμεν ἐπάνω μας τὰ ἐργοστάσια .... μᾶς τὰ δίδει μὲ πίστωσιν ἀπεκρίθη ὁ κ. Νέγρης.

— Λοιπὸν ἀγοράσετέ τα ἄνευ ἀναβολῆς.

Ὁ κ. Νέγρης ἤρχισε νὰ προϋπολογίζῃ τὸ ἀπαιτούμενον κεφάλαιον παρὰ τῆς μεταλλευτικῆς διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον. Ὁποία μιτορραφία! Οὔτε ὁ κ. Του

λευτικῆς ὅπως ἴδω ἂν ἠδυνάμην νὰ κατορθώσω νὰ τὸν πείσω ἀποκλειστικῶς νὰ συμπράξῃ μετ' ἐμοῦ ὡς ὤφειλε διὰ τὰ συμφέροντα αὐτῆς. Ἀπεσύρθημεν εἰς τὸν κοιτῶνα μου λοιπὸν καὶ ἔπραξα τοῦτο. Ὁ Νέγρης δὲν ἐφάνη πολὺ εὐχαριστημένος εἰς τὴν ἀνάγνωσιν, προλαβὼν ὅμως ἐγὼ τοῦτον λέγω.

— Ἄκουσον κ. Νέγρη δὲν ἔχω οὐδεμίαν ἐμπιστοσύνην εἰς τοὺς ἀνθρώπους τούτους, διὸ δὲν βλέπω ἄλλην σωτηρίαν δι' ἡμᾶς ἢ νὰ προθῶμεν εἰς τὸν σχηματισμὸν συμμετοχικῆς ἑταιρίας ἢ εἰς πωλήσεις σιδηρολίθων,... τὸ δεύτερον τοῦτο κατὰ τὴν ὥραν ταύτην τῆς ἐμπορικῆς κρίσεως δὲν εἶναι τόσον εὔκολον. Ἀλλὰ ἑταιρία εἶναι εὔκολον. Γνωρίζω τὴν τάξιν τῶν ἀνθρώπων πρὸς οὓς δύναμαι νὰ διαθέσω ἐν Ἀγγλίᾳ τὰς μετοχάς. Ἐκ τοῦ κύκλου ἡμῶν καὶ ἐκ τῶν ὁμογενῶν πολλαὶ ὀλίγαι θὰ ληφθοῦν πλὴν ὑπάρχει ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τῆς Ἀγγλίας εἰς τὰς ἐπαρχίας μία τάξις βιομηχάνων πλουσίων ἤτις ἐστὶ συνδεδεμένη διὰ μετοχῶν· γνωρίζω τοὺς πρωτίστους ἀνθρώπους τῆς τάξεως ταύτης διότι εὑρίσκονται ὡς κἀγὼ, ἐν τῷ ἰδίῳ συλλόγῳ τῆς Μεταρρυθμίσεως Ὁ κ. Τουδίνης δὲν τοὺς γνωρίζει. Εἶναι οἱ μόνοι δυνάμενοι νὰ λάβουν τὰς μετοχὰς ὅταν τοὺς ὑποδείξω ὡς δύναμαι τὸ νῦν ὅτι ἡ ἐπιχείρησις εἶναι ἐπικερδής. Θέσετε τὴν Σέριφον διὰ 100,000 πλὴν θὰ ἐπισυνάψωμεν συμβόλαιον ὅτι ἐκτὸς τί δύναμαι νὰ κερδήσω παρὰ τῶν μετόχων ἐπιθυμῶ εἴκοσι πέντε χιλιάδας λίρας στερλίνας ἀπὸ τὴν Μεταλλευτικὴν διότι εἶμαι βίβαιος ὅτι θὰ κατορθώσω τὰ μεταλλεῖα αὐτῆς νὰ ἀγοραθῶσι διὰ τὸ ποσὸν τοῦτο... ἤδη δὲ ὡμίλησα πρός τινας περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου· καὶ σχεδὸν ἐδέχθησαν τὴν πρότασιν. Ἡ ἰδέα ἤρεσεν εἰς τὸν Θεόδωρον Νέγρην καὶ ἀπεφασίσαμεν νὰ καταβῶμεν καὶ προτείνομεν αὐτὴν πρὸς τὸν Θεόδωρον Τουδίνην.

Εἰσερχόμενοι ἐν τῷ δωματίῳ του μετά τινα χρόνον εἶπον.

— Κύριε Τουδίνη! Ὁ Φραγκίσκος μὲ εἶπεν ὅτι προσεβλήθητε διότι σᾶς ἐπροτείνισα πρὸς τὸν κ. Χόλαν ὡς τὸν κεφαλαιοῦχον ἡμῶν. Ἐνόμιζον ὅτι ἡ λέξις κεφαλαιοῦχος περιποιεῖ τιμήν. Ἂν νομίζετε ὅτι τὸ ἐποίησα διὰ προσβολὴν λαθεύεσθε... πιθανὸν νὰ μὴν ἐκφράσθην ὀρθῶς... τοῦτο μόνον σᾶς λέγω οὐδεμίαν εἶχον πρόθεσιν τοιαύτην.

Οἱ λόγοι μου ἱκανοποίησαν τοῦτον, πλὴν διηγέρθη ἄλλη σφοδρὰ συζήτησις.

— Ἀκούω λέγει ὅτι δυσηρεστήθητε διότι ἐπῆρα μαζύ μας εἰς Σχερίλδ τὸν Φραγκίσκον.

—Οὔτω ἔχει ἀπεκρίθην διότι μὲ μεταχειρίζεσθε ἢ ὡς κλέπτην ἢ ὡς μωρὸ παιδί. Ἐνῷ γνωρίζετε ὅτι μόνον δι' ἐμοῦ ὁ σίδηρος εἰσήχθη εἰς τὰς ἀγορὰς τῆς Ἀγγλίας καὶ δι' ἔργων σᾶς ἀπέδειξα ὅτι ὡς παλαιὸς ἔμπορος γνωρίζω νὰ πωλῶ θέλετε νὰ θέσετε ἕνα βαρβάριον τώρα εἰς τὸ πλευρόν μου.

— Δὲν εἶναι οὔτε τὸ ἓν οὔτε τὸ ἄλλο ἀπεκρίθη οὗτος· οὔτε ὡς κλέπτην σὲ θεωρῶ οὔτε ὡς μωρὸ παιδί.

— Λοιπὸν ἔχετε τὴν πετριὰν ὅτι ζητῶ νὰ κρατῶ τοὺς ἀγοραστὰς μακρὰν τῆς γνωριμίας σας ὥστε νὰ ἔχητε πάντοτε τὴν ἀνάγκην μου καὶ νὰ μή δύνασθε νὰ κάμητε χωρὶς ἐμέ.

— Ναί· τοῦτο εἶναι, καὶ ἐπειδὴ εἶμαι εἰλικρινὴς σὲ τὸ ὁμολογῶ ὅτι τοῦτο νομίζω, ἔκραξεν ὁ κ. Τουδίνης ὁρμητικῶς προχωρήσας εἰς ἐμὲ ὡς νὰ ἔδραττε τὴν εὐκαιρίαν ἀληθῶς νὰ ἐκχολήσῃ τὴν πρό τινος βασανίζουσαν αὐτὸν τοιαύτην ἰδέαν.

Ἡ βλαστήσασα ἐν τῇ φαντασίᾳ του ἰδέα, ἣν κύριος οἶδε τίς ἐρώτευσεν ἐν αὐτῇ ἤνοιγε χάος· μεταξὺ ἡμῶν ὦζε οὐδεὶς ὑπερήφανος καὶ ἀκέραιος ἄνθρωπος ἠδύνατο πλέον νὰ συμπράξῃ μὲ τοῦτον πλὴν ἡ θέσις μου ἦτο ἔτι δεινοτέρα διότι ἐνῷ ἀφ' ἑνὸς δὲν ἐπεθύμουν νὰ διαμείνω ἐκτὸς τοῦ Λονδίνου περισσότερον, ὤφειλον ἀφ' ἑτέρου νὰ μὴ ἐγκαταλείψω τὴν ἐπιχείρησιν ψυχοραγοῦσαν.

— Λανθάνεαι κ. Τουδίνη. Δὲν ἔχει οὕτω ἀπεκρίθην. Ἂν εἶχον τοιαύτας ἰδέας διατί τότε ἐσύστησα τὸν κ. Φραγκίσκον σου πρὸς τοὺς κ. Πρῖγκ, Πάττισαν, Δίξων, Ἄδαμ, Λέσλεην καὶ ἄλλους; Ἐγνώριζε ψυχὴν ἀνθρώπινον ὅταν ἦλθεν εἰς Νιοκάσλ..; Ἀλλ' ἴδοὺ τί τρέχει ἡ ἐπιχείρησις μὲ πονεῖ περισσότερον ἢ ὑμεῖς μὲ ὅλα τὰ κεφάλαια ὅπου κατεθέσατε, μὲ πονεῖ διότι ἔχασα τρία πολύτιμα τοῦ βίου μου ἔτη καὶ διότι ὕστερον τῶν ὅσων ἐδημοσίευσα εἰς τὸν Αἰῶνα περὶ τοῦ λαμπροῦ μέλλοντος τῆς ἐπιχειρήσεως ὁλοκλήρου καὶ ὑπὲρ σοῦ ἡ Ἑλλὰς θὰ πέσῃ ὁλόκληρος ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου ἐν ἀποτυχίᾳ.

Ὁ κ. Τουδίνης ἤρξατο νὰ παραπονῆται διὰ τὸ συμβόλαιόν του μετὰ τῆς Μεταλλευτικῆς δεινολογούμενος ὅτι ἅπαντες οἱοῦσι εἶναι ἐνάντιοι αὐτοῦ ὅτι εἰς τὰ μερίδια εἶναι ἠδικημένος καὶ τρόπον τινὰ ἐζήτει ἀλλαγὰς, διότι κατέθηκε τόσα κεφάλαια διὰ τὴν ἐπιχείρησιν. Τότε ὁ Θ. Νέγρης ἐπρότεινε πάρευτα μεταστροπὰς τοῦ συμβολαίου· τοῦτέστι νὰ πληρώνται ἡ μεταλλευτικὴ διὰ τὴν ἐξόρυξιν τῶν σιδηρολίθων περισσότερα τῶν πέντε σελινίων καὶ λαμβάνῃ ὀλιγώτερα μερίδια.

Ἐρωτῶ τὸν κ. γενικὸν διευθυντὴν ὅ,τι τότε δὲν ἠδυνάμην νὰ ἐρωτήσω ἐνώπιον τοῦ Τουδίνη. Ἂν δὲν ἠκολούθουν τὰ παρατράγῳδα ἃ ἠκολούθησαν, ἂν δὲν παρηκολούθη ὁ τραγέλαρος ὃν εἴδομεν ἕνεκα τῆς μὴ ὀρθῆς διαχειρήσεως τῆς ἐπιχειρήσεως ἐκ μέρους τῶν ἀναδεχθέντων μόνοι νὰ ὀργανίσουν καὶ διευθύνουν ἂν λέγω ταῦτα πάντα δὲν ἠκολούθουν, καὶ οἱ κ. Τουδίνη ἐγείνοντο κάτοχοι τῶν ἐργοστασίων τὰ ὁποῖα ὁ κ. Στέρκνος ἑένος εὗρε καὶ ἐξηγόρασε διὰ τὸν ἑαυτόν του διὰ μόνον ἓξ χιλιάδας λίρας ἐνῷ ἡ ἀρχική των δαπάνη ἐστάθη τριάκοντα χιλιάδας λίρας, ἂν ἐπιδιόρθωνε αὐτὰ διὰ τοῦ καταλλήλου ἀνδρὸς μὲ μόνον τρεῖς ἢ τέσσαρας χιλ. λίρας, ἂν δὲν ἔχασε τέσσαρας μήνας εἰς τὰς διαπραγματεύσεις τῶν ὅρων τοῦ συμβολαίου δι' οὗς ἐπαρασπονεῖτο τὸ νῦν ὁ κ. Τουδίνης καὶ τοὺς ὁποίους ἀπήλαυσεν ὅπως ἤθελεν, ἂν ἀντὶ τὸν δεκέμβριον τοῦ 1873 νὰ γίνῃ ἡ τῆξις ἐγένετο τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1873 ὅτε ὑπῆρχεν ἡ μεγίστη συζήτησις τοῦ σιδήρου καὶ οἱ τιμαὶ ἦσαν λίραι ἑνὰς τοῦλάχιστον τοῦ ἰδικοῦ μας σιδήρου καὶ ἂν ὡς ὠρείλετο νὰ γίνῃ ἐντὸς τριῶν μηνῶν ὁ κ. Τουδίνης ἐλάμβανεν ὀπίσω ὅλα τὰ κεφάλαιά του τοῦτέστι εἰς 20000 ἀποπληρώνοντο τὰ ἐργοστάσια καὶ ἔμενεν ἀρετὸν κέρδος ὅπως βαδίσουν μόνα των· ἂν τέλος τὰ πράγματα ἐγένοντο ὅπως οἱ ἔμποροι τῶν τοιούτων ἀγγλοι ὠρειλον νὰ κάμουν καὶ ὁ σίδηρος ἐπωλεῖτο ὅσον καὶ ταχέως ἐκστραγγίζετο ἐκ τῆς καμίνου καὶ ὁ οἶκος τῶν κ. Τουδίνη εἶχεν ἐκ τῶν σιδηρολίθων τῆς Σερίφου ἓν εἰσόδημα ἐκ δεκαπέντε μέχρι τεσσαράκοντα χιλιάδων λιρῶν κατ'ἔτος εἰς τοὺς μετὰ ταῦτα χρόνους ὡς ἔχουν οἱ λοιποὶ τῆς Ἀγγλίας καμινοῖδιοκτῆται ἐκ τῶν πλουσίων μεταλλείων των, τίς ὠρειλε νὰ ζητῇ προνόμια ἐν τῷ συμβολαίῳ ὁ κ. Τουδίνης ἢ ἡ Μεταλλευτικὴ ἤτις; ἄλλως τε ἐπὶ τῇ συνάψει τοῦ συμβολαίου εἶχε τὰ μικρὰ κεφάλαια ἃ ἐχρειάζοντο διὰ τὴν ἐπιχείρησιν ταύτην καὶ τὰ ἐνησχόλησεν ἀλλοῦ. Ὁ Θ. Τουδίνης ἐφώνα-ζεν ἀλλ' ὁ κάτοχος τοῦ σίτου δὲν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸν Μυλωνὰ ἀλλ' ὁ Μυλωνᾶς ἐκ τούτου. Οἱ σιδηρόλιθοι Σερίφου ἤδη ἦσαν γνωστοί· ἔπρεπε λοιπὸν νὰ ἐρῇ ἕνα Θεόδ. Νέγρην ὁ εὐφυὴς κ. Τουδίνης ὅπως ἐπιβάλῃ πρὸς τοῦτον ὅρους τοιούτους ἐνῷ οἱ Τουδίνη ἔτρεμον ὅτι ὁ Νέγρης ἤρχετο ἐν Ἀγγλίᾳ ὅπως ζητήσῃ ἀποζημιώσεις παρὰ τοῦ καταστήματος τοῦ Τουδίνη διὰ τὴν μὴ ἐγκαίρως ὑπογραφὴν τῶν δύο συμβολαίων τοῦ κ. Χαμπτων. Διεμαρτυρήθην τὴν στιγμὴν ἐκείνην κατὰ τῆς διαρρήξεως τοῦ συμβολαίου εἰπὼν ὅτι κατ' οὐδένα λόγον δὲν ἐννοῶ τὰ συμφέροντά μου νὰ πάθουν ἢ τὸ ἐλάχιστον νὰ ὑποφέρουν, προσέθεσα δὲ ἐνώπιον τοῦ Θ. Νέγρη ὅτι ἂν διαλυθῇ τὸ συμβόλαιον θὰ τὸ καλοσυλλογισθῶ παῖων τοῦ νὰ ἦμαι ἀντιπρόσωπος τῆς Μεταλλευτικῆς ἂν θὰ συνεργασθῶ μετὰ τῶν κ. Τουδίνη.

Ὁ Θ. Νέγρης οὐ σκοπὸς ἦτο νὰ ἐξασφαλίσῃ 8 σελ. ἀντὶ 5 διὰ τὴν ἐξόρυξιν (πάσατε δὲν ἐννόησα ὅτι ἐσκόπει νὰ παραιτηθῇ παντὸς μερίσματος εἰς τὰ κέρδη), λαβὼν με κατὰ μέρος μοι εἶπεν ὅτι ἂν τοῦτο κατορθωθῇ θὰ λαμβάνω 1)2 σελίνιον ὡς προμήθειαν.

Ἐπιστρέψαντες ἐν τῇ αἰθούσῃ ὁ Θεόδωρος Νέγρης ἐπρότεινε πρὸς τὸν Τουδίνην τὸ σχέδιον τῆς ἑταιρίας πωλοῦντες τὴν Σέριφον διὰ 100,000 λίρας.

Ὁ κ. Τουδίνης εἰς τὴν ἄκοὴν τῶν λόγων τούτων ἔδειξε μεγίστην δειλίαν. Εἶτα μετὰ δυσαρεσκείας ἔκραξεν.

— Νὰ μοῦ τρυπᾶτε τὴν μύτην ἄν ποτε τοιοῦτο πρᾶγμα δύναται νὰ γείνῃ.

— Γίνεται κ. Τουδίνη, γίνεται.....γνωρίζω ποῦ νὰ τοποθετήσω τὰς μετοχάς. Εἶπον τότε ἐγώ.

— Ἐπήγατε ἐπάνω εἰς τὸν θάλαμον καὶ τὰ ὠμιλήσατε ὁμοῦ καὶ τώρα θέλετε νὰ χαλάσητε τὴν δουλειά, εἶπεν ὁ κ. Τουδίνης μὲ ὄρος προδίδων τὴν ἀνησυχίαν του εἰς τὴν ἰδέαν ὅτι πιθανὸν νὰ κερδήσω διὰ τοῦ σχεδίου τούτου πρὸς τὸ μέρος μου μικρὸν τὸν Θ. Νέγρην.

Τὴν 7 1)2 ἦλθεν ὁ κ Κάμβελ. Μετὰ τὸ γεῦμα συνῆψεν ὁ κ. Τουδίνης μετὰ τούτου διαφόρους ὁμιλίας. Ὁ κ. Τουδίνης ἐλάμβανε παρὰ τούτου διαφόρους πληροφορίας περὶ τῶν ἐξόδων τῶν Χαλυβουργείων ὡς νὰ ἐπρόκειτο νὰ ποιήσωμεν ἔναρξιν ἀμέσως τούτων. Πρὶν ἔλθῃ ὁ κ. Κάμβελ ὅταν ὁ κ. Τουδίνης ἔθιξε τὴν χορδὴν τῶν Χαλυβουργείων ἐγὼ ἐνώπιον ἀμφοτέρων ἐξεφράσθην σφοδρῶς ἐνάντιος διὰ τὸν λόγον ὅτι ἀπηντουν γνώσεις δεκαπλάσιας τῶν ὅσων εἶχε τὸ ἐνώπιον ἡμῶν ἔργον εἰχομεν, ἀφοῦ δὲ δὲν ἠδυνάμεθα νὰ ἐκβάλωμεν πέραν τοῦτο τί ἠθέλαμεν γίνει προσθέτοντες ἐπὶ τῶν νώτων ἡμῶν ἄλλο τοιοῦτον τρομερὸ βάρος;

Ἀναχωρῶν τὴν 11ην ὥραν ὁ Κάμβελ, ὁ Θ. Τουδίνης εἶπεν ἀγωνιώδης.

Ἐλπίζω ὅτι ἡ ἡμέρα δὲν εἶναι μακρὰν καθ' ἣν θὰ λέγωμεν ὁ κ. Κάμβελ εἶναι ὁ Κάμβελ ἡμῶν.

Τὴν ἐπαύριον 20 Μαΐου ὁ Θ. Νέγρης καὶ ὁ Τουδίνης ἠτοιμάσθησαν νὰ ἀναχωρήσουν, τὸ αὐτὸ καὶ ὁ Φ. Βρατζιώτης ἐγὼ δὲ ἐμελλον νὰ διαμείνω εἰς Σχέφιλδ διὰ τὰς πωλήσεις.

Οὐδεμία ἰσχὺς ἠδύνατο νὰ κρατήσῃ τὸν Νέγρην ἐν Ἀγγλίᾳ. Ἡ ἀσθένεια τῆς κ. Νέγρη ἦτο ἡ μεγάλη πρόφασις του. Ἡ ἀναχώρησίς του ἐστάθη thé Coup de grace διὰ τὴν ἐπιχείρησιν ἡμῶν. Ὕστερον τῶν διατρεξάντων γέγονα πλέον μεταξὺ ἐμοῦ καὶ τοῦ Θ. Τουδίνη δὲν ὑπῆρχεν. Ἀνεχώρει ὅτε ὤφειλε νὰ διαμείνῃ καὶ βασανίσῃ μετ' ἐμοῦ καὶ τοῦ Τουδίνη τὸ περὶ μεταλλικῆς ἑταιρίας σχέδιον, ὅτε ἡ ὕπαρξίς ἡ μὴ τοῦ μεταξὺ τῆς Μεταλλευτικῆς καὶ τῶν κ. Τουδίνη συμβολαίου ὠρείλετο νὰ συζητηθῇ κατ' εὖρος καὶ μῆκος καὶ πρὶν τὰς ἀκτὰς ἐγκαταλείψει τῆς Μεγάλης Βρεττανίας ὁριστικῶς ἀποφασισθῇ ὅττε ἔκκριτος νὰ γνωρίζῃ τὴν θέσιν του. Ἀπήρχετο τέλος ὅτε ὤφειλε διὰ πολλοὺς ἄλλους λόγους νὰ διαμείνῃ ὅπως συνδράμῃ τὴν ἐπιχείρησιν. Τί συνδιελέγθησαν μετὰ τοῦ Τουδίνη ἐκτοτε τὴ διεπραγματεύθησαν ὅταν συνηπαντήθησαν εἰς Παρισίους ἀγνοῶ· τοῦτο μόνον γνωρίζω ὅτι σὺν τῇ ἀναχωρήσει του τὸ συμβόλαιον διελύθη.

(Ἕπεται ἡ συνέχεια).

ΟΙ ΧΡΥΣΟΚΑΝΘΑΡΟΙ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'

Οἱ Κορωνιοί.

Σὺν τῇ προηγηθείσῃ εἰσαγωγῇ τῆς ἑπομένης μακρᾶς πραγματείας, μακροτέρας ἢ ὅτι οἱ ἀναγνῶσται ἡμῶν νῦν φαντάζονται, καθότι αὕτη ἀνεγκαλίζεται ὁλόκληρον τὸ οἰκοδόμημα τῆς πολιτείας, τουτέστι πᾶν τοῦτο δωμάτιον, πάντα θάλαμον, ἀντιθάλαμον, παστάδα ἢ πρόστοον, στοὰν ἢ ξενῶνα ἐν οἷς ἡ κοινωνία ἡμῶν σήμερον περιστρέφεται, σὺν τῇ προηγηθείσῃ εἰσαγωγῇ, λέγομεν, ἐγκαταλιμπάνομεν διὰ παντὸς καὶ τὴν λέξιν ὁμογενεῖς, καθότι, ὡς προεγράψαμεν, αὕτη καθαρῶς ἐμφαίνει Ἕλληνα ἀληθῆ, γνήσιον καὶ πατριωτικώτατον, Ἕλληνα ἔμπορον ἢ κτηματίαν, πτωχὸν ἢ πένητα Ἕλληνα τοῦ ἐξωτερικοῦ, εἴτε γεννηθέντα ἐν τῇ ἐλευθέρᾳ Ἑλλάδι καὶ ἀποδημοῦντα ἐν τῷ ἐξωτερικῷ, εἴτε ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ πλὴν φέροντα ἐν τῇ καρδίᾳ καὶ τῇ μνήμῃ αὐτοῦ τὴν ἐλευθέραν Ἑλλάδα πλεῖον ἢ οἱ μηδέποτε ἐκ ταύτης ἐξελθόντες. Ἐγκαταλιμπάνομεν τὴν λέξιν ὁμογενεῖς, δι' ἧς ἐπονομάζονται τὰ ἑκατομμύρια τῶν τέκνων τοῦ Πανελληνίου καὶ περιορίζόμεθα εἰς τοὺς *Χρυσοκανθάρους* ἀρχαιτίους τῆς ἐφημέρου δυσφημίας τῆς ἐθνικοτάτης αὐτῆς λέξεως ὁμογενεῖς, εἰς τούτους, οἵτινες ἐπίσης εἰναι Ἕλληνες, ἀλλ' οἵτινες ἐπλούτησαν ἄνευ κόπου, ἄνευ ἀξίας, ἄνευ κινδύνου, ἄνευ ἱκανότητος, ἄνευ ἀρετῆς καὶ τιμιότητος, ἄνευ πατριωτισμοῦ τέλος ἄνευ ἐλαχίστου ἐμπορικοῦ προϋπολογισμοῦ. Καὶ ὅμως οὗτοι οἱ ὑπερογνώμονες καὶ διακηρδοιζοντες σήμερον διὰ τοῦ βαρβάρου χρυσοῦ τὸν ἠξάντο ζητοῦντες τὰ πάντα νὰ ἐξαγοράσωσιν ἐν τῷ κινδυνεύοντι μικρῷ τούτου βασιλείῳ, ὅπως καὶ ἐν Ἑλλάδι κορέσωσι τὴν ἄμετον φιλαργυρίαν των, κεκρυμμένην ὑπὸ τὸν μανδύαν τοῦ ψευδοευεργέτου καὶ ψευδοπατριώτου, ὅπως πᾶσαν ἀρετὴν εἴτε διὰ τῶν πολυφρένων γυναικῶν των, εἴτε διὰ τῆς παχυλῆς πολυτελείας των στρέψωσιν εἰς ὅτι ποτ' εἶπεν ὁ Τάκιτος πρὸς τοὺς ὁμοίους *Χρυσοκανθάρους* τῆς Ῥώμης α' Ἡθέλομεν ἀπολέσει καὶ τὴν μνήμην καὶ τὴν γλῶσσαν ἐὰν ἢ τε σιγὴ καὶ ἡ μνήμη ἠδύναντο νὰ ὑποκύψωσιν ὁμοίως ὑπὸ τὸ κράτος ὑμῶν».

Ὁ προσδοκώμενος φιλογενέστατος Κορωνιὸς, οὗ τινος τὴν ἀρίζιν ἀνήγγειλεν ὁ ἑλληνικὸς τύπος καὶ ὅστις μετὰ τοῦ Σ. γγρου ἔκαμε τὸ τελευταῖον δάνειον, ἀληθῶς κατέγκην ἐξ οἰκογενείας, οὐχὶ ἐυαποσβέστου ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς νέας Ἑλλάδος, διότι τὸ ὄνομα αὐτῆς συζεύγεται μετ' ἐκείνου τοῦ ἀθανάτου Ῥήγα. Κατάγεται ἐκ τοῦ Ἀντωνίου Κορωνιοῦ ἐμπόρου τῆς Τεργέστης καὶ ἀνταποκριτοῦ

τοῦ πρωτομάρτυρος ποιητοῦ Ῥήγα πρὸς τὸν ὁποῖον οὗτος διηύθυνεν ἐκ τῆς Βιέννης τὰς πρὸς τὸν Κωνσταντινούπολιν ἐπιστολὰς του καὶ τινα κιβώτια περιέχοντα τὰ συγγράμματά του πρὸς φύλαξιν τὰ ὁποῖα παρελαβὼν ὁ συνέταιρος του ἐν ἀπουσίᾳ αὐτοῦ Δ. Οἰκονόμου Κοζανίτης, κρύφα ὁ θηρεύων τὸ τουρκικὸν προξενεῖον τῆς Τεργέςης παρέδωκε πρὸς τὸν διοικητὴν τῆς πόλεως ἐκείνης Βαῶνα Πετόνσκην, ὅστις καὶ συλλαβὼν τὸ 1797 τὸν Ῥήγαν, τὸν Κορωνιὸν καὶ ἄλλους ἔπεμψε αὐτοὺς εἰς Βιέννην. Ἕκαστος γινώσκει τὸ σκληρὸν ἐπεισόδιον. Οἱ Αὐστριακοὶ παρέδωκαν τὸν δημοτικὸν ἡμῶν ποιητὴν πρὸς τὸν Μαρασλὴ Ἀλὴ πασσᾶν τοῦ Βελιγραδίου, μεθ' ἑπτὰ ἄλλων συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ Α. Κορωνιοῦ ὅστις καὶ σκληρῶς τοὺς ἐθανάτωσεν. Ἡ καταγωγὴ ἄρα τοῦ καταμαρτύρου ἐκ τῶν Τούρκων νῦν Κορωνιοῦ ὤφειλε νὰ ἐμπνέῃ περισσότερον ἀγάπην πρὸς τὴν Ἑλλάδα καὶ περισσότερον μῖσος καὶ ἐκδίκησιν πρὸς ἐκείνους, ὧν λείχων τοὺς πόδας σήμερον ἐθησαύρισεν. Τὸ 1855 ὁ νῦν ἐν Σύρῳ πατὴρ τοῦ Κορωνιοῦ ἦτο ἔμπορος εἰς Κωνσταντινούπολιν· ἡ ἐπωνυμία ἦτο Κορωνιὸς καὶ Νεγρεπόντης ἢ Νεγροπόντης καὶ Κορωνιός, ὁ δὲ υἱὸς οὗτος ἦτο εἰς τὸ κατάστημα τοῦτο συνέταιρος, ἐνῷ ὁ ἑταῖρος ἀδελφὸς του Θεόδωρος ἠμπορεύετο ἐν Λονδίνῳ. Μετὰ τοῦ Θεοδώρου εἰμεθα συνδεδεμένοι διὰ τινος φιλίας, ἐκεῖ ἐγνωρίσθημεν καὶ μετὰ τοῦ νῦν *φιλογενεστάτου* Νεγρεπόντε, τὸν ὁποῖον ὁ Θεόδωρος μετεχειρίζετο μικρὸν τι σατραπικῶς. Πρὸς τὸν Θεόδωρον ἐπρομηθεύσαμεν ἡμεῖς αὐτοὶ τινὰ φορτὶα λιθανθράκων ἐπὶ πιστώσει καὶ διὰ συντροφικὸν λογαριασμόν! Ἐξηγούμεθα σαρέστερον. Διὰ τὰν σχέσεων ἡμῶν καπνοβιόμενον ἵνα οἱ πωληταὶ τῶν λιθανθράκων λαμβάνωσι τὸ ἀντίτιμον τῶν φορτίων εἰς τριῶν μηνῶν συνάλλαγμα τοῦ Θ. Κορωνιοῦ ἀντὶ τῶν μετρητῶν, ἡμεῖς δὲ κατεβάλλομεν ὡς πληρωμὴν τὴν μεσιτείαν ἢ προμήθειαν ἡμῶν 2 1]2 ἢ καὶ 5 0]0 ὅπως ἔχωμεν ἓν μικρὸν ὄφελος εἰς τὰ κέρδη, διότι τὰ κέρδη τῶν λιθανθράκων ἐπὶ Κριμαϊκοῦ πολέμου ἦσαν ἀσφαλῆ καὶ μεγάλα. Καὶ ὅμως οὐδὲν ἀσφαλὲς καὶ μέγα εἰς τὸν κόσμον τοῦτον! Οἱ κ. Κορωνιοὶ καὶ Νεγρεπόνται τὸ 1856 ἢ 1857 ἐπέταξαν ἐν μέγα τόπι, ἡμεῖς δὲ οὐ μόνον δὲν ἐδρέψαμεν τὰ μεγάλα κέρδη, ἀλλὰ καὶ τὰς ἀσφαλεστάτας προμηθείας ἡμῶν ἀναβιβαζομένας εἰς 400 λίρας ποτὲ ὀπίσω δὲν ἐλάβομεν. Ἔκτοτε τὰ πράγματα ἤλλαξαν οὐσιωδῶς! Ἡμεῖς ἐγίναμεν μεγαλέμποροι καὶ πλοιοκτῆται, οἱ δὲ Κορωνιοὶ ἔκρουον τὰς θύρας τοῦ κόσμου διὰ τὸν ἐπιούσιον. Μακρὰν τοῦ νὰ θρηνῶμεν τὰς ἀπολεσθείσας 400 λίρας στερλίνας ἐλάβομεν μετὰ ἀληθοῦς φιλίας τὸν Θεόδωρον Κορωνιὸν ἐκ τῆς χειρὸς καὶ τῷ ἠνοίξαμεν 1,000 λίρας πίστωσιν ὅπως τὸν συνδράμωμεν εἰς τὴν μεσιτικὴν, διότι ἐσυστήθη ἐν Λονδίνῳ μετὰ τὴν πτώχευσίν των μεσίτης τῶν ἐν Μάντζεστερ Ἑλληνικῶν καταστημάτων. Ἐλαμβάνομεν τὰ ἐμπορεύματα τῶν περὶ οὗ ὁ λόγος ἐμπορικῶν καταστημάτων ἐν τοῖς ἀτμοπλοίοις ἡμῶν μὲ μικροτέρους ναύλους ὅπως διευκολύνωμεν αὐτὸν ν' αὐξήσῃ τὴν πελατείαν του καὶ τῷ ἐδίδομεν πιστώσεις μακρὰς διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν ναύλων τούτων, ἐπέμψαμεν δὲ ἕνα μικρότερον αὐτοῦ ἀδελφὸν, τὸν Ἐπαμεινώνδα νὰν ἐν Σύρῳ τραπεζίτην εἰς τὸ ἐν Γαλαζίῳ κατάστημάμας ὡς γραμματέα ἡμῶν. Δὲν ἀρκεῖ τοῦτο. Μεταγενέστερον ὠνομάσαμεν πράκτορα τῶν ἀτμοπλοίων ἡμῶν εἰς Σύρον τὸν πατέρα του μεταβάντα μετὰ τὴν ἐν Κων]πόλει χρεωκοπίαν των εἰς Ἑρμούπολιν ὅπως μικρὸν ἐμπόριον διὰ τῆς συνδρομῆς τοῦ ἐν Λονδίνῳ υἱοῦ του καὶ ἡμῶν ἐπιχειρισθῇ. Φρονοῦμεν ὅτι περισσότερον σπανίως τις προθυμοποιεῖται νὰκάμῃ καὶ διὰ τοὺς ἰδίους γενοὺς συγγενεῖς του. Μετά τινα χρόνον τὰ πράγματα ἤλλαξαν! Τὰ ἀνθρώπινα περιστρέφονται μετὰ τῆς τροχιᾶς τῆς τύχης· ἡ μὲν φιλογένεια ἡμῶν μᾶς ἔφερεν εἰς στενοχωρίας, ἐνῷ ἡ *φιλογένεια* τῶν Κορωνιῶν ἐπαργυρώσασα αὐτοὺς τοὺς ὕψωσεν εἰς εὐπορίας! Ἐζητήσαμεν ἡμέραν τινὰ εἰς Λονδῖνον ἓν μικρὸν δάνειον παρὰ τοῦ Θεοδώρου Κορωνιοῦ ἐκ λιρῶν μόνον *εἴκοσι πέντε*! Οὐχὶ μόνον ἠρνήθη τοῦτο ἀλλ' ἠρνήθη διὰ λέξεων σκληρῶν, ὅτε δὲ ἡμεῖς ἀνεπολήσαμεν ἐν τῇ μνήμῃ αὐτοῦ τὰς παρελθούσας εὐεργεσίας, οὗτος φλεγματικῶς προσέθηκε: *Αὐτὰ εἶναι περασμένα πράγματα, τὰ παρόντα βλέπει τις.* Κατὰ τὰς τελευταίας βουλευτικὰς ἐκλογὰς ὁ πατὴρ καὶ ὁ υἱὸς, οἱ ἄλλοτε γευθέντες τὸν ἄρτον ἡμῶν, ἦσαν οἱ πρῶτοι σταυροφορήσαντες εἰς Σύρον κατ' ἡμῶν ἐνεργοῦντες ὑπὲρ τῶν Σκουλούδη, Καράλη καὶ Βαφειαδάκη. Οὔτε κἂν προσήγγισαν ἡμᾶς κηρύττοντες ὅτι ἂν ἤχομεν νοῦν ἠθέλομεν ἔχει καὶ χρήματα· διὸ καὶ μετὰ τῶν φίλων των μᾶς κατεψήφισαν. Τῶν εὐγενῶν αὐτῶν τριῶν ψυχῶν υἱὸς καὶ ἀδελφὸς εἶναι ὁ περιμενόμενος φιλογενέστατος Τραπεζίτης, ὅστις μέχρι νῦν μικρὸν ἐφρόντισε νὰ πληρώσῃ τοὐλάχιστον τὰς ἀπορροφηθείσας ἐν τῇ χρεωκοπίᾳ των τοῦ 1856 μεσιτείας ἡμῶν, τὰς ὁποίας δεδεῖαι διὰ τῶν δικαστηρίων οὐδὲν ἔχομεν δικαίωμα πλέον ν' ἀπαιτήσωμεν, αἴτινες ὅμως οὐχ' ἧττον ἐν τῇ εὐγενεῖ καρδίᾳ παντὸς μὴ οὐτιδανοῦ εἰσὶ τιμῆς θέμα καὶ οὐχὶ νόμου! Ὁ *Τραπεζίτης* Κορωνιὸς φιλογενέστατος ἐπωνομάσθη ὑπὸ τῶν ἐγκωμιογράφων, διατί; διότι οἱ ἐν Ἀθήναις προσδοκῶσι πολλὰ καὶ μεγάλα πράγματα ἐκ τούτου εἰς τὸ μέλλον, οὐχὶ ὅμως διότι μέχρι τοῦδε δι' εὐεργετημάτων ἢ πατριωτικῶν ἔργων σπουδαίων ἐν Ἑλλάδι ἐκέρδισε τὸν τίτλον τοῦτον ἐκτὸς ἂν οἱ ἐγκωμιογράφοι θεωρῶσιν εὐεργέτημα τὸ τελευταῖον ἐξωτερικοεσωτερικὸν δάνειον, δι' ὃ ὁ δρέψας τὴν ἐπιτοκίαν ἐπισκόπτης τραπεζίτης ἐγκαυχᾶται ὅτι ἐλύτρωσε τὴν ἑλληνικὴν κυβέρνησιν τῶν μορφῶν, τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν τῆ

ναγνώστους καὶ παρουσιάσει ὄγκον τετυπωμένου χάρτου εἰς τὴν σαριπολικὴν διάλεκτον γεγραμμένον δηλ. ὄγκον βιβλίου καὶ νοῦ (κενοῦ). δύναται νὰ γίνῃ ὄχι μόνον ἐπιτίμιον μέλος ἀλλὰ καὶ ἐπιτίμιος πρόεδρος.

Δὲν θὰ διέλθῃ πολὺς χρόνος καὶ ἄλλοι θὰ μάθουν τὴν τέχνην, αἱ δὲ Ἀθῆναι θὰ καταπληρωθῶσιν ὁμοίων ἀκαδημιακῶν, τότε δὲ θὰ ἴδωσιν ὅτι ὁ μακαρίτης Σίνας δὲν προέβλεψε κακῶς εἰς πόλιν ὑστερημένην Βλακοκομείου καὶ Φρενοκομείου νὰ ἱδρύσῃ τοιαύτην ὡραίαν Ἀκαδημίαν.

Ἀλλ' ἐπὶ τοῦ προκειμένου.

Μεταξὺ τῶν παραλογισμῶν τοὺς ὁποίους ἐξέφρασεν ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τῶν Ἐφετῶν τὸ παρελθὸν Σάββατον εἰς τὴν περὶ ἄρσεως τῆς κατασχέσεως ὑμῶν τῶν 25,000 λιρῶν ὁ Σαρίπολος —ὅστις ὀφείλομεν νὰ ὁμολογήσωμεν ὅταν ὁ πρόεδρος κ. Δηλιγιάννης τὸν ἔθεσεν εἰς τὰ ὅριά του δι' ὅσα καθ' ἡμῶν ἐσφενδόνιζε ἐνστίκτως συνελθὼν μικρὸν εἰς ἑαυτὸν ὑπετραύλισε: «Μήπως ἐξεμωράνθην ἐκ τῆς ἡλικίας κ. ἰ δὲν γνωρίζω τὶ λέγω;—εἶπε καὶ τὸν παραλογισμὸν ὅτι ἡ Μεταλλευτικὴ ἐζημιώθη παρ' ἡμῶν ἔχουσα ἡμᾶς ἀντιπρόσωπόν της εἰς Ἀγγλίαν, οἵτινες ὄνομα κακὸν ἔχοντες ἀπολέσαντες δὲ τὴν περιουσίαν ἀπεμακρύναμεν τοὺς ἀνθρώπους ἐκ τοῦ πλησίον ἡμῶν, διὸ ἡ Μεταλλευτικὴ ἔχασε τὴν εὐκαιρίαν νὰ πωλήσῃ διὰ μεγαλειτέρου ποσοῦ τὰ μεταλλεῖα της. Ἐκοπάνιζε δὲ ἐπανειλημμένως μετὰ κορκορυγμοῦ σὺν ἄλλαις συκοφαντίαις καὶ ὕβρεσιν ὅτι ἀπωλέσαμεν τὴν περιουσίαν μας.

Ὁ ἀναγνώστης τῆς ἱστορίας τῶν ἑλλην. Σιδηρουργείων ἐν Ἀγγλίᾳ ἐν τοῖς παραρτήμασι τοῦ Βρεττανικοῦ Ἀστέρος ὡς καὶ τῶν ἐπιστολῶν μας καὶ τῆς Μεταλλευτικῆς ἅμα δὲν εἶναι ξεμωραμένος ἢ ἄτιμος δὲν ἔχῃ ἀνάγκην ἄλλων διασαφήσεων. Ἴσα ἴσα εἰς τὰς σχέσεις ἡμῶν ὀφείλεται ἡ ἐπιτυχία τῶν ἑλλ. σιδηρολίθων ἐν Ἀγγλίᾳ. Ἂν ὁ κ. Σαρίπολος περισσοτέρας ἐπιθυμῇ ἀποδείξεις θὰ παρουσιάσωμεν αὐτὰς εἰς τὸ δικαστήριον ὅταν θὰ δικασθῇ ἡ οὐσία. Καθαρὸς οὐρανὸς ἀστραπὴν δὲν φοβεῖται. Ἐνταῦθα ἀγυρτίαι δὲν εἰσχωροῦσιν.... Ἀλλ' ἀφοῦ μᾶς ἐνόμιζε τοιούτους ἀναξίους ὁ πλήρης χαρακτῆρος οὗτος Τζεντλιμάνος ὁ ὑβρίζων καὶ συκοφαντῶν σήμερον ἡμᾶς διατὶ πρὸ δύο ἐτῶν, ὅταν μετὰ τούτου ἐγνωρίσθημεν εἰς φιλικὴν οἰκίαν καὶ διαφόρους φορὰς συνηπαντήθημεν οὗτος χαμερπῶς, καὶ διπροσώπως ἐκολάκευεν ἡμᾶς λέγων ἐνώπιον ἄλλων ὅτι μᾶς ἐγνώριζεν ἐκ φήμης καὶ πάντοτε μᾶς ἐθαύμαζε καὶ ὑπελήπτετο ἀναγνώσας δὲ τὰ συγγράμματα ἡμῶν ἐπεθύμει πολὺ πάντοτε νὰ κάμῃ τὴν προσωπινὴν γνωριμίαν μας; Ἀναγνῶσται συγγνώμην!! ἐλησμονήσαμεν ὅτι σὺν τῇ ἀκοῇ τὸν ἀπεχαιρέτησε καὶ ἡ μνήμη. Τοῦτο εἶναι κάκιστον σημεῖον. Ὅταν μία αἴσθησις ἀποχαιρετήσῃ τινὰ συνήθως αἱ ἐπίλοιποι αἰσθήσεις μετὰ μεγάλης προθυμίας καὶ συγκαταβάσεως ἀναλαμβάνουσι διαταγῇ τῆς μητρὸς φύσεως τὴν λειτουργίαν της. Ὅταν ὅμως βλέπῃ τις μίαν αἴσθησιν φεύγουσαν ἐξ ἑνὸς μέρους καὶ τὴν ἄλλην δραπετεύουσαν ἐκ τοῦ ἄλλου σημεῖον ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος εἶναι οὐχὶ μόνον εἰς τὸ σῦφαρ αὐτοῦ ἀλλὰ καὶ ὅπως μὴ ἐξέρχηται μόνος καὶ ἄνευ ὁδηγοῦ, ὅπως μὴ ἐγκαταλείπηται λέγομεν μόνος εἰς τὴν ἑαυτοῦ πρόνοιαν.

Ὅτι ἀφορᾷ τὸ τερατῶδες ψεῦδος τὸ ὁποῖον ὁ Σαρίπολος καὶ ἐκ δευτέρου ἐσφενδόνησε ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου δηλ. ὅτι ἐπροτείναμεν νὰ συμβιβασθῶμεν μὲ 500 λίρας στερλίνας ἢ ὅ,τι κολλήσῃ ἀφοῦ δὶς διὰ τῆς ἐφημερίδος ὁ «Λαὸς» διαψεύδομεν πρὸ καιροῦ τὰ τοιαῦτα ὅ,τι ἔχομεν σήμερον νὰ προσθέσωμεν εἶναι ὅτι τοῦτο εἶναι ἐν ἀτιμώτατον διαβολικὸν ψεῦδος· ἐπινόημα διαβολικὸν ἐφευρεθὲν ἐν τῷ γραφείῳ τῆς Μεταλλευτικῆς ὅπως σμικροποιήσῃ τὴν αἴτησιν καὶ θέσιν ἡμῶν ἐνώπιον τῶν δικαστῶν κατορθώσουν δὲ νὰ βασιλεύσῃ ἡ ἀνομία καὶ ἡ ἀδικία.

Ἐν τούτοις κατὰ τῆς Μεταλλευτικῆς ἔγιναν καὶ ἄλλαι κατασχέσεις, ἐκοινοποιήθη δὲ πρὸς τὸν κ. Βοῦρον παρὰ τοῦ δημάρχου Σερίφου διαμαρτύρησις καὶ κατηγορίαι κατὰ τῶν συμβούλων αὐτῆς τῆς ἐσχάτης προδοσίας, διότι οἱ ἔντιμοι σύμβουλοι δὲν ἐπλήρωσαν καὶ ἄλλους, διότι παρεγνώρισαν τὰς ἐγγράφους ὑποσχέσεις των καὶ μετ' ἄλλων, διότι οἱ τοσάκις ἀνομήσαντες καὶ συλλέξαντες τὰς μετοχὰς σύμβουλοι ἀφοῦ ἐσπατάλησαν τὰ κεφάλαια τῆς ἑταιρίας ἔπρεπε νὰ παραπεμφθῶσι εἰς τὸ κακουργοδικεῖον εἰς κάθε ἄλλο κράτος ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος. Ἀλλὰ τίς δύναται ποτὲ νὰ φαντασθῇ ὅτι ἐνῷ ὁ δήμαρχος τῆς Σερίφου καὶ τὸ δημοτικὸν συμβούλιον διεμαρτυρήθησαν κατ' αὐτῶν καὶ ἐζήτησαν τὴν ἀκύρωσιν τῆς πωλήσεως τῶν μεταλλείων ἐνῷ ὑπάρχουσι τοῦ πλημμελοδικείου πράξεις κατὰ τούτων, ὁ κ. Κουμουνδοῦρος ἐν γνώσει πάντων τούτων καὶ ἔχων εἰς χεῖρας του τὰ ἔγγραφα ταῦτα ὄχι μόνον δὲν τὰ ἐπαρουσίασεν εἰς τὸ Μεταλλευτικὸν συμβούλιον ἀλλὰ τοὐναντίον μετὰ ζήλου ἐκτάκτου κατεσπευσμένως ἔσπευσε νὰ χορηγήσῃ τὸ Βασιλικὸν διάταγμα· ὅταν δὲ ὁ δήμαρχος Σερίφου ἐπαραπονέθη πικρῶς πρὸς τὸν κ. Κουμουνδοῦρον διὰ τοῦτο ἐπικαλούμενος τὸν νόμον ὁ τότε πρωθυπουργὸς ἐνώπιον τοῦ βουλευτοῦ Ἱερομνήμονος καὶ ἄλλων τοῦ ἀπεκρίθη ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ κάμῃ ἀλλέως διότι οἱ ἀγορασταὶ εἶναι οἱ Τουβίνη καὶ ὁ Σερπιέρης καὶ ὁ Συγγρὸς πάντες πλούσιοι. Ὁ πρωθυπουργὸς ἀκουσίως ἀφῆκε τὴν γαλῆν νὰ πηδήσῃ ἐκτὸς τοῦ σάκκου. Λοιπὸν κύριοι Σύμβουλοι οἱ κ. Τουβίνη εἶναι οἱ ἀγορασταὶ τῶν μεταλλείων!...οἱ ἔχοντες καὶ τὰς καμίνους μου ἔβαλαν εἰς τὸ χέρι καὶ τὰ μεταλλεῖα! λοιπὸν τὰ ἐφτιάσατε μεταξύ σας ὅπως ἐμὲ καὶ τοὺς μετόχους σας ἐξαπατήσετε Ἄριστα! ὡραία!... ἀξιόλογα!... Εὖγε!

Ζήτω ἡ Ἑλλὰς! ζήτω ἡ Κυβερνητικὴ Δικαιοσύνη! ζήτω ἡ τιμιότης!

Ἀγνοεῖ τις ἐν τῇ στροφουργίᾳ τῆς πονηρουπόλεως αὐτῆς ποῦ νὰ πρωτοστρέψῃ τὴν κεφαλήν του διὰ δικαιοσύνην· δὲν ἀρκοῦν οἱ Χρυσοκάνθαροι οἵτινες ὑπὸ τὴν Αἰγίδα τοῦ Ἀλεξάνδρου Κουμουνδούρου ὡς ἀκρίδες καὶ μία τῶν πληγῶν τοῦ Φαραὼ κατέπεσαν ἐπὶ τῆς χώρας δὲν ἀρκοῦν οἱ τόσοι Λαιστρυγῶνες καὶ ὀροπελαργοί του οἱ ἐπιτρεπόμενοι ἀναιδέστατα νὰ βυθίζουν τὰ ὀξέα ράμφη των ἐπὶ τοῦ ληθαργοῦντος λαοῦ καὶ εὐωχοῦνται διὰ τοῦ λίπους του, δὲν ἀρκοῦσιν οἱ τόσοι ψιλοκιθαρισταὶ καὶ παραφθεγματικοὶ ἐφημεριδογράφοι οἵτινες συνευωχούμενοι χειροκροτοῦν καὶ χοροπηδοῦν ὡς παράφρονες πέριξ τοῦ τοιούτου ἀποτροπαίου παραφηκισμοῦ τοῦ προσώπου τῆς πολιτείας· ἀλλ' ἐπέπρωτο ὁ Ἀθηναϊκὸς λαὸς νὰ ἰδῇ καὶ τὸ οἰκτρότερον τῆς μεγάλης αὐτῆς παρῳδίας, τὸν Σαρίπολον ἄνευ χαλινοῦ εἰς τὸ στόμα, ἄνευ λουτρίδος εἰς τὸ σῶμα, παίζοντα ἐνώπιον τῶν δικαστῶν ὡς σχοινοβάτης τὸν μαγωδόν, πηδῶντα καὶ ὀρχούμενον σατυρικῶς ἐπὶ τῶν νώτων γεγυμνασμένου εἰς τὰ παιγνίδια ἵππου ὡς ἐκεῖνον τῆς Μεταλλευτικῆς καὶ ὑπερασπιζόμενον τίνας; πέντε Χρυσοκανθάρους, μίαν Χηναλώπεκα, μίαν πηθικοαλώπεκα, μίαν κυναλώπεκα, ἕνα Παταικίωνα, ἕνα Φρινώνδα, δύο βλάκας πλὴν ἐντίμους, καὶ τρεῖς εὐφυεῖς, εὐσυναλλάκτους, ψιμυθεοφανεῖς καὶ μετὰ πολλῆς ἐλαστικῆς τιμῆς.

Quelle bouffonnerie ! quelle friponerie !
Don Zapata Pascal.
Ou Pascal Zapata, car il n' importe guère
que Pascal soit devant on Pascal soit derriere.

ΜΙΑ ΣΚΗΝΗ ΕΝ ΤΩι ΚΑΦΕΝΕΙΩι ΤΟΥ ΝΑΥΣΤΑΘΜΟΥ ΠΑΡΑ ΤΩ ΑΝΑΒΡΥΤΗΡΙΩ

μεταξὺ τοῦ βουλευτοῦ Μεγαρίδος καὶ τινων πολιτῶν.

Εἰς πολίτης κρατῶν τὸ ἕκτον παράρτημα τοῦ Βρετ. Ἀστέρος διακόπτεται παρὰ τοῦ νομοθέτου Παγκάλου διὰ τῶν ἑπομένων λόγων.

— Τί εἶνε τοῦτο; τοῦ Μπαγαπόντη τοῦ Ξένου ἡ ἐφημερίς,

— Πῶς κύριε ὁμιλεῖς οὕτω; τὸν γνωρίζετε τὸν Ξένον;

— Καὶ πῶς δὲν τὸν γνωρίζω· εἶν' ἐκεῖνος ποῦ 'καμε τὰ κίβδηλα, ἀποκρίνεται ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς Μεγαρίδος.

— Μὰ εἶσθε βέβαιος;

— Εἶμαι βεβαιότατος· αὐτὸς εἶνε.

— Νὰ λοιπὸν ποῦ δὲν γνωρίζετε τί λέγετε, ἄλλοτε ἐκατηγορήθη ὁ πατήρ του καὶ παμψηφεὶ ἠθωώθη ὑπὸ τῶν ἐνόρκων...

— Ἀδιάφορον ἅμα ἐκατηγορήθη ἠθωώθη ξηθωώθη εἶνε ἔνοχος, καθ' ὅσον οἱ ἔνορκοι πολλάκις εἰς τὰ δικαστήρια ἀπὸ οἴκτον πρὸς τὸν κατηγορούμενον δίδουσιν ἀθωοτικὴν ψῆφον, ὅπερ ἔκαμα καὶ ἐγὼ ὅταν ἤμην ἔνορκος, τώρα εἴτε ὁ πατήρ του ἐκατηγορήθη εἴτε αὐτὸς εἶνε τὸ ἴδιο.

Χατζῆ-Μελέτης. Ὅσον ἀφορᾷ τὸν Στ. Ξένον κ. Πάγκαλε ἔχετε μεγάλον ἄδικον διότι πάντοτε ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος ἐφρόντιζε καὶ τὴν περιουσίαν του ὑπὲρ αὐτῆς ἐθυσίασε, αὐτὸ δὲ μαρτυρεῖ καὶ ἡ παραχώρησις τῆς Ἑπτανήσου, καὶ πολλὰ ἄλλα.

Πάγκαλος. Καὶ τί καλὸν ἔκαμεν ἡ παραχώρησις τῆς Ἑπτανήσου;

Τί καλόν; μόνον τὰ τελωνεῖα τῆς Ἑπτανήσου μᾶς δίδουν τόσα ἑκατομμύρια.

Ἕτερος πολίτης. Κύριε Πάγκαλε πῶς νομίζετε θὰ στηριχθῇ τὸ ὑπουργεῖον;

Πάγκαλος. Δὲν πιστεύω διότι ἡ θέσις του εἶνε πολὺ δεινή.

— Πῶς τοῦτο; ἀφοῦ ὁ Κουμουνδοῦρος ἔμεινεν εἰς τὰ πράγματα τόσον καιρὸν καὶ ἔφερε τόσα ἑκατομμύρια ἔλλειμα καὶ ἐδημιούργησε τόσας θεσεις καὶ ἄλλα πολλὰ, δὲν ἀφίνετε καὶ ἄλλον νὰ ἴδωμεν τί καλὸν θὰ κάμῃ ἀφοῦ ἤρχισε διὰ τόσων οἰκονομιῶν καταργῶν θέσεις καὶ πολλὰ ἄλλα.

Πάγκαλος. Καὶ αὐτὸς χειρότερα θὰ κάμῃ· ὁ Κουμουνδοῦρος ἐδημιούργησε σκράντα θέσεις ὁ Τρικούπης θὰ δημιουργήσῃ ἑκατό.

Δὲν μᾶς ἀφίνεις μὲ τὸν πλιο-Κουμουνδοῦρον σας ποῦ μᾶς ἐκαβάλισε στὸν σβέρκο μὲ τὴν μανιατουριά του καὶ δὲν κοτάμε νὰ ποῦμε τίποτε· γα..... σταυρόν του..... Τὸν Τρικούπη σήμερον τὸν θέλει ὁ λαὸς καὶ ἂν πέσῃ τὸ ὑπουργεῖον θὰ ξεσπάσῃ στὸ κεφάλι τοῦ δυστυχοῦς λαοῦ· καθὼς σήμερον ὀλίγον ἔλειψε νὰ χυθῇ αἷμα ἔξωθεν τῆς βουλῆς.

Πάγκαλος. Σὰν εἶνε κουτοὶ καλὰ νὰ τὰ πάθουν.

Τὴν ὄντως χαρακτηριστικὴν αὐτὴν ὁμιλίαν ἐν συντομίᾳ ἐδώσαμεν ἐνταῦθα ὅπως ἐπιβεβαιώσωμεν πρὸς τοὺς ἀναγνώστας μας ὅσα ἐν τῷ περὶ Γεωργίου Βούλγαρη γράφομεν καὶ ὅπως δείξωμεν εἰς τίνα ἐξαχρείωσιν εὑρίσκεται ἡ κοινωνία ἡμῶν. Ὅσον διὰ τὸν *νομοθέτην* Πάγκαλον τὸν Μεγαρέα, οὗτος βέβαια ἐσπούδασεν ἐν μιᾷ τῶν δύο Μεγαρικῶν Σχολῶν, ἢ εἰς ἐκείνην τοῦ φιλοσόφου Εὐβουλίδου ἐφευρετοῦ «τῶν παραλογισμῶν» ἢ εἰς ἐκείνην τοῦ φιλοσόφου Στίλπωνος τοῦ ἀναιροῦντος πᾶσαν ἀφῃρημένην καὶ γενικὴν ἰδέαν. Ἀλλὰ πρὸς τί ν' ἄρωμεν περισσότερον τὸν πέπλον καὶ δείξωμεν τὸ πρόσωπον τοῦ δυστυχοῦς τούτου βουλευτοῦ. Ἀκουσίως ἐποιήσαμεν τοῦτον νὰ ἐρυθριάσῃ τὸ ὁποῖον εἶνε πολὺ δι' ἓν ἔντομον ὡς τῶν μνημονευομένων ἐν τῷ περὶ Βουλγαρίας κυρίῳ ἄρθρῳ τοῦ προηγουμένου ἕκτου παραρτήματος τῆς ἐφημερίδος ταύτης. Σ. Ξ.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΒΡΕΤΤΑΝΙΚΟΥ ΑΣΤΕΣΟΣ ΚΕΙΤΑΙ ΕΝ ΟΔΩ ΦΙΛΕΛΛΗΝΩΝ ΑΡΙΘ. 4. ΑΘΗΝΗΣΙ τῇ 29 Μαρτίου 1880.